

Commentariorvm, Ac Dispvtationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiæ, M.DC.XVI.

Disp. XXIV. De Ioanne Christi præcusore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](#)

DISPUTATIO XXIV.

in sex Sectiones distributa;

De Ioanne Christi precursore.

Voniam ab hac disputatione præcipuam nunc huius materiæ partem exordimur, in qua de mysteriis virtutum ac mortis Christi Domini, ac de eo præsertim tempore, quo se hominibus publice manifestauit, ac prodidit: tractandum est, opera pretium duximus à Joanne Christi præcursore initium sumere, quoniam & ad hoc præcipse est missus, ut de Christi aduentu publicum testimoniūm prædicaret, & ab illius baptismate Christus cognosci, ac manifestari coepit. Dicemus ergo primo de ipso Joanne, quis, qualisue fuerit, & ad quod munus à Deo assumptus, quibusque gratiæ donis, ac priuilegijs ornatus sit, deinde de baptismō eius in genere, ac tandem de Christo à Joanne baptizato, & ab æterno patre inter Iordanis fluenta manifestato differemus.

SECTIO I.

Virūm Ioannes Baptista fuerit præcursor Messia in lege promissus.

Deo sūt præcipua in scripturis vaticinia, quibus futurus Messias præcursor prædictus est. Primum est apud Ioseph. c. 60. Vox clamantis in deserto, parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Alterum est apud Malachiam c. 3. Ecce ego mitto Angelum meum, & preparabit viam ante faciem meam. Quæ testimonia (vt indicauit Iustinus Martyr dialogo cum Triphonie, enarrans præsertim prius testimonium) siante rem implerat considerentur, obscuram prophetiam, & ambiguum continere sensum videri possunt: postquam tamen manifestata veritas est, ac Ioannes Christum prædicauit, & post prædicationē eius lex, Prophetæ que cessarunt, & in Christo impleta sunt omnia, quæ de Messia prædicta olim fuerant, satis aptere monstratum est prænunciari hisce in locis Messias præcursum. Vnde Euseb. libr. 9. de Demonstr. cap. 5. & Prosper de prædictionib. & præmissione. Deipar. 3. cap. 1. & Iustinus supra significant, interalia signa quæ dicta sunt Iudeis ad cognoscendum Messias aduentum, id vnum fuisse, quod ante illum præcursor quidam, tanquam publicus præcox antecellurus esset, qui & hominum referaret aures, & oculos illuminaret, vt venientem Messiam, & audire possent, & cognoscere. Quapropter merito huius præcursoris munus sub duplice metaphora in illis testimoniis significatur. Primo enim appellatur Vox. Quia (vt inquit Epiphanius haec. 69. circa mediū) vox est præparativa audiui hominum, primum enim in articulatam vocem sonantem reddere solent, clamantes, & longinquo vocantes eos, qui ab ipsis aliquid audire debent. Et ybi illi vocem solam audierint, & mentem ad audiendum conuerterint, auresque præparauerint, tunc ita qui sonantem vocem emiserit, de cetero distinguit sermonem, quem dicere volunt. Sic etiam Ioannes vox fuit, aures hominum præparans, non enim ipse verbum, sed post ipsum venit verbum. Deinde appellatur Angelus, non natura (vt sentit Origenes, tom. 5. in Ioan. & eius tacito nomine Cyril. refert, li. 1. in Ioan. c. 7. & Beda Marc. i.) sed munere & officio, vt iidem Patres tradunt. Quia nimis præcursor Domini futurus erat nuncius à Deo missus, qui clamaret, & aduentum Messias hominibus nuntiaret, sicq; viam Domino præpararet. Vnde quasi ad euentum illum errorem dixit Ioan. capit. 1. Fuis homo missus à Deo, homo, inquit, propter naturam, sed missus à Deo, & ideo Angelus ministerio. Ut autem notauit Chrysostomus in imperfecto in Matthæum, homil. 27. fin-

Artic. I. vsq; VI.

A gulariter vocatus est Angelus, præcursor Domini, & sanctitas eius, ac vita puritas, quæ tanto munere necessaria erant, iudicarentur. Puto, inquit, quod gloriior est Joannes, quia homo fuit, & propter virtutis meritum, Angelus est vocatus, quam si nomine Angelus, & natura fuisset. Angelus enim hoc ipso, quod Angelus non est virtutis premium, sed naturæ proprietas. Iste autem mirabilis est, qui in humana natura Angelicam sanctitatem transgressus est, & obtinuit quod non habuit natura, per gratiam.

Primum igitur omnium constat ex his testimoniis, promissum fuisse à propheta quendam hominem Messiam præcursum, cuius id esset futurū munus: Præparare scilicet viam ante faciem Messie non solum nuntiando aduentum eius, (quod alii quoque Prophetae commune fuit) sed etiam ostendendo illum præsentem, & quasi digito monstrando, & prædicatione sua homines disponendo, ut illum sufficierent. Vnde Chrysostomus supra. Omnes Prophetae venturum testificans, ille solus iam venisse monstrauit: Deinde alij Prophetae misericordia ut aduentum eius annuntiarent: iste autem ut præpararet viam ipsius: aliud autem est aduentum eius annuntiare: aliud est viam præparare. Nuntiantibus aduentum eius prædicationis sermo commissus est: præparant autem vias, humanae correctionis opus iniunctum est.

Secundo constare ex his facile potest, has propheetias impletas esse in Joanne, atque adeo illum fuisse prædictum Messiam à Deo promissum. Primo quidem, quia priorem prophetiam exposuit idem Iohannes de leipo Iohannis primo, vbi interrogatus à Iudeo, quisnam esset, cum negasset se Christum esse, Eliam, aut Prophetam, & ipsi virgerent, dicentes. Quies, & responsum demis in, qui miserunt nos? quid dicas de te ipso? ait. Ego vox clamantis in deserto dirigit viam Domini, sicut dixit Iosephus Propheta. Vbi clare affirmat esse se præcursum Mesiæ, illum, quæ sub nomine vocis Iosephi ante prædixerat, & ita etiam exposuerunt Matthæus & Lucas capite tertio, & Marcus capite primo. Posterior autem testimonium, de ipso fuit Iohannes exposuit Christus Matth. vndecimo dicens. Hic est de quo scriptum est, Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam. Secundo hoc patet ex confessione verborum virtutis prophetæ cum rebus à Ioanne gestis, & in Joanne. Primum enim vere dicitur vox clamantis in deserto. Quia, ut Lucas dicit capite tertio, factum est verbum Domini super Iohannem Zacharias filium in deserto, & venit in omnem regionem Iordanum prædicans baptismum penitentie. Quin potius vniuersa eius vita appellari potest perpetua quædam vox clamantis in deserto, quia ab utero matris coepit Christum in montanis Iudeæ prædicare, ac diuulgare: & statim ac natus est, per patrem suum coepit de Christo prophetare, ac prædicare. Nam (ut dicit Ecclesiæ in hymno sancti Iohannis) per ipsum fuit vox Zacharia restituta, & gratia prophetæ communica, quæ Christi aduentum prædicauit, dicens. Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitauit & fecit redemptionem plebis sua. Deinde statim ab infante eremum inhabitate orfus (ut infra dicemus) quamvis non verbis, factis tamen ac exemplo Christum virtutisque viam prædicare coepit. Inde tandem postea egressus, proprie, & vere fuit vox clamantis, seu vox clamantis in deserto. Quid ad literam (vt inquit Cyril. Cyrus in Esaiam & Eusebius supra) intelligitur de Euseb. deserto pro Iordanem, in quo penitentiam prædicare exorsus est. Per metaphoram vero (vt inquit Hieronymus) intelligitur Ecclesia solitudo, de qua Iosephus in libro 35. dicitur. Litera deserta sitiens, exultet solitudo, & florat quasi lumen. Hæc enim deserta erat notitia Dei, & ab idolis tenebatur. Verba item alterius prophetæ optime in Iohannem conueniunt, qui & nuntius Dei fuit, & Angelicam in terris vitam agens, missus à Deo Patre est ante faciem suam, id est ante Verbum incarnatum, quod facies Patri dicitur, iuxta illud Psalmi 79. Domine DEUS virtutum converte nos, & offende

Isaie 40.

Malach. 3.

Iusti Mart. Precurſor Christi à prophetis predicatus.

Euseb. Proph. Iustin.

Epiphanius.

Origen. Cyril. Bedae.

Ioan. I.

Chrysost.

Iohannes Ba-
ha præcurſor
à Deo pro-
missus.Matth. 3.
Luc. 3.
Marc. 1.
Math. 11.Luc. 3.
Tota Iohannes
vita vere
vox clamans
in deserto.

Cyril.

Hieronymus.

Iosephus.

Lucas.

Psalms 79.

offende

Disput. XXIV.

offende faciem tuam, & salvi erimus. Vel certe missus est ab ipsomet Verbo, ante faciem suam, id est, ante seipsum; iuxta communem phrasim Scripturæ. Vnde Zacharias Luc. 1. intelligens completam esse in filio suo hanc prophetiam, inquit; Tu puer propheta aliis-
mi vocaberis præcis enim ante faciem Domini, parare vias eius. Parauit autem viam Domini (vt in vera pro-
phetia prædictum erat) prædicando Christum iam
venisse, & Regnum colorum prope esse, & hortan-
do omnes ad penitentiam, vt secedat Christum, &
spirituales eius fructus suscipiendo compararentur.
Est igitur manifeste in Ioanne impleta vtraque de
præcursori Mefisia, prophetia: ipse ergo fuit præcur-
sor à Deo promissus. De quo nonnulli patres etiam
interpretantur illud Psalm. 121. Parauit lucernam Christo meo.
Ita Cyrillus libro primo in Ioannem capite
septimo, & Tertullianus libro contra Iudeos, capite
nono, vbi sic inquit: Nec nouum est Spiritui sancto, An-
gelos appellare eos, quos ministri sue virtutis Deus presevit.
Idem enim Ioannes non tantum Angelum Christi vocavit
est, sed & lucernam lucens, ante Christum, Parauit enim, in-
quit, lucernam Christo meo, ut David predicat. Quare ipse
Christus veniens adimplere Prophetas, dicit ad Iudeos. Ille
fuit lucerna ardens, & lucens, virgo qui non tantum vita
eius preparabat in eremo, sed & agnum Dei demonstrando,
illuminabat mentes hominum præconio suo. Eandem ex-
positionem, habent Idacius Clarius libro primo con-
tra Varimadum Ariananum non longe à principio,
Aug. & Hieronym. eundem Psalmum exponentes.

SECTIO II.

Quodnam fuerit munus præcursoris.

In hoc munere explicando hæretici huius temporis
rismire allucinantur, & infinita mendacia conlin-
gunt. Dicunt enim Baptista ministerium fuisse ab-
rogare Mosaiam legem, sicut de facto, inquit, &
iure abrogavit, & ceremonias Mosaicas abolitit,
totumque statum religionis mutauit. Hinc præterea
addunt ipsum nouum testamentum inchoasse, &
baptismum in illo permansurum instituisse, gentes
telque ad illum, & ad Ecclesiam societatem manifeste
recepisse, & alia similia, quæ late referunt Canisius lib.
de sancto Ioanne cap. 6. Ad hanc autem portenta afer-
enda solum nituntur verbis illis Christi Lucæ deci-
mosexto. *Lxx.*, & Propheta vsque ad Ioannem. Propter
quæ nonnulli etiam Patres assuerūt Ioannem fuisse
antiquæ legis finem, & nouæ principium. Vnde
Cyril Ierosolymit. cat. 3. *Veteris*, inquit, *Testamenti finis*,
& noui principium est *baptismus*. *Ioannes erat dux eius*,
quo maior inter natos mulierum nullus, qui finis erat Prophe-
tarum. Omnes enim Propheta & lex vsque ad Ioannem, &
idem erat verum Euangelicarum principium, initium enim
Euangelij Iesu Christi erat *Ioannes baptizans*. Et infra voca-
vit Ioannes huius gratie ducem. Et sanctus Paulinus
in natali 9. de sancto Felice, sic inquit:

Hic est precursor Domini, & Baptista Ioannes,
Idem Euangelii sacra ianua, metaque legis.

Insuper Petrus Chrysologus sermoni 91. de sancto Iohanne in hunc modum loquitur, Christi precos, arcanson Patris, filii nuntius, signifer superni Regis, peccatorum penitentia, Iudaorum corredio, vocatio gentium, & (ut proprie dicam) legu, & gratia fabula.

Sed horum hæreticorum sententia, & in Christum iniuriosa est, & nullo nititur apparenti fundamento. Dicendum igitur est, præcursoris munus il lud dumtaxat fuisse, quod in prædictis Prophetarum testimonij continetur, quodq[ue] Zacharias Luc. i. illis verbi complexus est. Tu puer Propheta Altissimi vocaberis, præbris enim antefaciem Domini parare vias eius, ad dandam scientiam solitu plebi eius. Hanc vero scientiam salutis, præcursoris ministerium apertius explanat Ioannes capite i. dicens, Fais homo missus a

Sectio I. & II. 213

Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Primum ergo, ac praeципum munus precursoris fuit, ut testimonium de Christo perhiberet, prædicando ipsum esse Messiam in lege promisum, & ut populum præpararet, ac disponeret ad hoc testimonium de Christo suscipiendum. Quod partim fecit exemplo vita innocentissimæ, & integerrimæ, partim prædicando pœnitentiam, & ad hunc eundem finem (ut infra dicemus) ordinatus est baptisimus eius, quo mediante multititudinem hominum congregabat, quibus Christum, ac Messiam annunciatbat. Et ita exponunt hoc munus præcursoris. Patres omnes exponentes prædicta Ioannis, & Lucae testimonia, præsertim Augustinus Ambrosius, Chrysostomus, Cyrillus, & alij, quos statim referam. Cofirmatur ex rationibus, quas sancti assignant, ob quas fuit necessarium hoc præcursoris munus: nimirum quoniam Christi aduentus futurus erat occultus, & in humilitate, ac paupertate, ideoque conueniens fuit, ut præter alia signa de Messia exhibita præcederet etiam quidam teltis omni exceptione maior, qui illum veluti digito demonstraret, ut rete dicat. Augustinus tractatu trigesimo quinto in Ioannem. Accedebat præterea, homines propter innumera peccata fuisse veluti obscenatos ad videndum lumen Christi, quare expiciens idcirco erat, ut prædicatio Ioannis præcederet, qua homines ad pœnitentiam prouocaret, ut ablatis densissimis delictorum tenebris, splendidiissimum iustitiae solem intueri possent, ut Augustinus late prosequitur homilia 20. & 21. de sanctis, & Origen. tom. 5. & Chrysostom. homilia 5. in Ioannem, præcursoris ergo munus nullum aliud fuit, quam testimonium reddere Messiam, & præparare homines ad illud testimonium suscipiendum.

Ex quo infero, & dico secundo, non pertinuisse ad munus præcursoris ferre legem gratiæ, aut nō-
num condere testamentum. Est de fide, & probatur ^{Nouum lè-}
primo, quia id non est ante Christum præcurrere, ^{gem, aut re-}
sed munus potius ac dignitatem Christo præparare, ^{famentum}
De illo enim solo scriptum erat Isaiae 33. Dominus REX ^{condere non}
noster, Dominus legifer noster, & Iesu secundo. Filii Sion præcursoris
exultate, & letamini in Domino Deo vestro, q[uod] si adiades: vo- ^{Iesai 33.}
bo Doctorem iustitie. Quæ testimonia, aliaque similia Iesu 2.
fusæ explicuimus, & confirmauimus in præcedenti
tomo, disputatione 47. sectione 2. sed omnia clarius
explicitu Joannes capite primo dicens. Non erat illæ ^{toan. x.}
lux, sed ut testimoniorum perhiberet de lumine. Et infra re-
fert testimonium eiusdem præcursoris dicens. De
pleniitudine eius nos omnes acceperimus, & gratiam progra-
tia, quia lex per Moysem data est gratia & veritas per Iesum
Christum facta est. Sub gratia autem, quæ à veteri legi
distinguitur, vniuersa lex gratia comprehenditur,
in qua potissimum est gratia ipsa, & efficacia, quam
ad illum conferendam habet. Propter quam ad Romano-
manos octauo vocatur à Paulo, lex spiritus via in
Christo Iesu. Et confirmatur, quia nunquam æternus
Pater iussit nobis, ut obediamus præceptis Ioannis,
sed filii sui dicens. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi
bene complacui, ipsum audite Matth. & Luc. 9. & 2. Pet. 1.
Neque Christus ipse præcepit nobis seruare manda-
ta Ioannis, sed sua, Ioannis 13. Mandatum nouum do
vobis, & capite 14. Mandata mea seruare. Et capite 15. Si
præcepta mea seruaueritis: mansuetis in dilectione mea. Et ^{Matth. 31.}
Iacobæ vltimo dicit Apostolis. Docete omnes gentes,
docentes eos seruare omnia quecumq[ue] mandauimus vobis. In toto
autem Scriptura nullum est verbum, in quo in-
finetur Ioannem fusile legislatorem: ergo hæreti-
cæ hoc afferentes & sibi ipsis contrari sunt, qui nihil
creduntum existimant, nisi quod in scriptura habe-
tur, & ipsi Scripturæ repugnant; quæ solum Christum
facit legis gratiæ authorem. Et confirmatur se-
cundo, nā præceptū de suscipiendo baptismo (quod
videtur) ^{14. & 15. Pet. 1.}

videtur esse veluti ianua totius legis gratiae, & in quo ipso hæretici multum ponunt) non est à Ioanne latum, sed à Christo. Tum quia (ut infra probabo) baptismus Christi valde diuerius est à baptismo Ioannis, & præceptum de baptismo Christi durat, de baptismo autem Ioannis nullum est, imo nec fuisse vñquam etiam quando Ioannes baptizabat, verisimile est, ut infra dicemus. Et quidem tametsi fuerit, ad legem gratiae non pertinuisse, certum profecto est, cum in illa non obligaret, neque obligauerit vñquam. Tum etiam quia Ioann. 3. legitimus Christum dixisse. Nisi quia renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, de Ioanne vero nec scriptum, nec traditum habemus, quod similia verba, quæ præceptum indicare possunt, protulerit. Nec sine causa dixit Christus: Ex aqua, & Spiritu sancto, ut significaret se non præcipere baptismū Ioannis, qui erat in sola aqua: sed sūmū, qui futurus erat etiam in Spiritu sancto, ut dicitur Ioan. 1. Tandem lex nova, vel est idem quod nouum Testamentum, vel in illo continetur: sed non est testator noui Testamenti Ioannes, sed Christus: non enim Ioannes morte sua, sed Christus illum confraruit, teste Paul. ad Hebr. 9. non ergo Ioannes est author legis nouæ, sed Christus. Neque enim à Ioanne factæ sunt promissiones noui Testamenti: sed à Christo, neque in Ioannis meritis fundantur, sed Christi, nec Ioannes fundauit Ecclesiastam, instituit Sacramenta, summusve illius est Pontifex, sed Christus, ut prædicta disp. 47. superioris tomatis tractatum est.

Hinc dico tertio Ioannem non immutasse, neq; abrogasse legem veterem, neq; hoc ad munus illius pertinuisse. Hac assertio de fide est, & necessario sequitur ex præcedenti. Quia lex vetus non est abrogata, nisi per nouam. Neque authoritas abrogandi legem est, nisi apud eum, qui authoritatem haberet illam condendi. Vnde utraque authoritas æque soli Christo in Scriptura tribuitur, ad Galat. 3. Christus nos redemit de maledicto legis factus pro nobis maledictus, & infra. Quid igitur lex, proper transgressionem posita est, donec veniret semen, cui promiserat, & infra. Priusquam veniret fides, sub lege custodiebamur conclusi. In eam fidem, quæ reuelanda erat. Itaque lex pedagogus noster fuit in Christo, at ubi venit fides iam non sumus sub pedagogo. Per fidem autem intelligit Paulus viuam fidem Christi & gratiam noui Testamenti, sicuti aperte explicit subiungens. Omnes enim filii Dei esti per fidem in Christo Iesu. Quicunq; enim in Christo baptizati esti, Christus induit, & cap. 4. Cum essemus pauci, sub elementis mundi eramus seruientes: at ubi venit plenius temporis, misit Deus filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum per Christum ciperemus. Et deinde postquam veritatem hanc variis modis, ac testimoniis Scripturæ confirmasset, concludit. Itaque fratres non sumus ancille filij, sed liberae, qualibetate Christus nos liberavit. Non ergo Ioannes, sed Christus legem veterem abrogavit, nosque ab illius iugo, & seruitute liberavit. Quapropter in Scriptura vbi cunque excluditur lex, statim gratia Christi subiungitur, Act. 15. Qui tentatis Deum impone regnum super cervicos discipulorum, quod neque Patres nostri, neq; nos portare potuimus, sed per gratiam Domini Iesu Christi credimus saluari. Et hæc veritas ut manifesta supponitur ab omnibus Patribus, & Theologis, vbi cunque de cessatione legalium disputant, ut videre licet præsertim in Augustino, & Hieronymo in epist. quas inter se mutuo de hac materia scripserunt. Adiungit etiam potest in huius, & præcedentis assertionis confirmationem locus ille Deuteronom. 18. Prophetam de genere tua, & de fratribus tuis, sicut me suscitabit tibi Dominus Deus tuus, ipsum audies, & infra, Propheta suscitabo eum de medio frarum tuorum similem tui, & ponam verba mea in ore eius, loquetur, adeo omnia, quæ præcepere illi. Qui autem verba eius, que loquetur in

A nomine meo audire noluerit, ego vltor existam. Quod testimoniū de Messia esse intelligentium in superiori tomo, disput. 2. fusi ostendi. Prædicatur autem in illo Messiam futurum alterum legislatorem diuinæ legis: & insinuat non obscuræ Moysi legem fuisse obseruandam, donec ipse veniret, & noua, diuinæ præcepta ferret. Ille ergo diuinus Propheta fuit author nouæ legis, & abrogator veteris, & non Ioannes, qui interrogatus à Iudeis, an esset Propheta, vere, ac fideliter respondit, Non. Veneris notauit Cyril. lib. i. in Ioan. c. 24. non sciscitabantur illum, an esset qualis unq; Propheta (hoc enim modo non insciarietur esse se Propheta) sed an esset ḥ. apopœnus, id est, ille Propheta, cuius præcepta, & leges auditiuri essent. Et ideo inerito respondit, se non esse Propheta illum, sed esse vocem preparantem homines, ut essent dispositi ad audiendum illum Propheta, eiustidem, & Euangelium suscipiendum.

Cyril.

Et hoc sensu dixit recte August. sermo. 20. de sanctis Ioanne sub legi existente Christum proclamasse, & prædicasse, & hoc modo legem ad Euangelium transmisisse. Quod enim, inquit, nondum natus de secreto materni uteri prophetauit, & expers lucis iam testis est veritatis, hoc est intelligentium, quod latens sub velamine & carne litera, & Redemptorem mundi spiritu predicanus, & nobis Dominum nostrum uno de quodam legi viro proclamauit, & infra. Quod autem in Ioanne in carcere constitutus ad Christum discipulos suis ordinat, legem ad Euangelium

C transmittit, & infra. Præmititur ante lesam Christum Ioannes, quasi Testamentum vetus ante nouum. Similiter Hilar.

Hilar. can. 14. in Matth. Ioannes, inquit, formam prætulit legis, quia lex Christum prædicauit, & Ioannes præfatus ex lege est, Christum ex lege prenuncians. Elegantius, Chrysost. & apertius Chrys. homil. 3. imperfetti, tractans illa verba, Vox clamantis in deserto. Vox, inquit, est sonus confusus, nullum fecerunt cordis ostendens, & infra. Verbum autem est sermo rationabilis mysterium cordis aperiens, & infra. Ideo ergo Ioannes dictus est vox, non verbum quia per Ioannem neque misericordias suas Deus, neque iustitias, neque ante constitutionem mundi preparata consilia, demonstrauit, sed hoc tantummodo, quia aliquid magnificere Deus in hominibus meditabatur: postea autem per filium suum plenissimum mysterium sue voluntatis aperuit, & infra allegorice exponens locutas, quas manducabat Ioannes. Quod docebat, inquit, idem manducabat, volatilia quidem erant, nō autem magna, nec satis in alium voluntia, quia iudei, quibus in Ioanne pænitentia sola iniungebatur, secundum iustitiam legis, metu pena vinebant, non secundum spiritualia, & altissima Christi præcepta, & infra. Ideo Ioannes mel agresti edebat, quoniam adhuc ante Christum, ante Speciem sanctum constitutus sub lege, legis riebatur eloquii, insipidi, insuavibus: & agrestibus, & infra. Filius Dei sub legefactus est, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, & educeret: Ioannes autem sub lege natus est, non ut eos, qui sub lege erant educeret, sed ut esset sub lege, & secundum legem, & ruerens, & docerent, præterea nihil extra legem aut fecit, aut docuit: sed tantum pænitentiam predicauit.

E Præterea ex re ipsa, & ex processu Euangelica historie facile conuinci potest, Ioannem, neque factis suis legis opera neglexisse, neque verbis illam non esse obseruandam docuisse. Si enim Iudei frequenter Christo objiciebant, quod (ipsorum existimatione) legem transgredieretur, quomodo crimen hoc non obseruauit in Ioanne, aut cur illud disimulassent? Deinde in Actibus Apostolorum scriptum legitimus, præsertim cap. 21. usque ad 26. quam acriter Iudei Paulum prosequerentur, quod gentibus communicare, legem transgredi, & templum violare videretur, ac docere non esse necessarium legem Moysi obseruare: quid igitur facturi essent, si Ioannes ante Christi, & Apostolorum prædicationem at miracula legē abrogare ausus esset. Ad hæc, cum bapti-

Ioan. 3.

Ioan. 1.

Hebr. 9.

Lex vetus
non est à Io-
anne abro-
gata.
Galat. 3.

Lex vetus
per Christum ciperemus.

Act. 15.

Deuter. 18.

Disput. XXIV.

Sect. II. & III. 215

baptismus Ioannis non esset legi contrarius: sed potius quodam modo consentaneus, eo quod aqua baptismata, ac lauacra frequentissima essent in illa lege: nihilominus tamen quoniam nouum baptizandi ritum introducebat, ab illo interrogant. Quid ergo baptizas si tu non es Christus, neque Elias, neque Prophetas? ergo si aliquid contra legem aut faceret, aut doceret, multo magis illud obijiceret, eiusque rationem postularent: ergo id afflere aliehum est ab Evangelica historia, voluntarieq; confitum.

*Obiectio.
hæreticorum.*

Responsio

*Prophetias
vix ad Ioan-
num durasse
quomodo in-
telligendum.
Euthym.*

*Legem du-
rare vix que-
ad Ioannem
quomodo
intelligendū.
Matth.*

Euthym.

Ambros.

August.

A nū, atq; inde crescere prædicatio regni Dei. Et in eodem sensu Hieron. epist. 15. ad Algasiam, qu. 1. Lex, inquit, & Prophetas vixque ad Ioannem prophetaverunt, nō quod Ioannes prophetarum sit finis, & legis: sed ill. qui Ioannis tūfīmonio predicatorus est.

Ex his constat, quis sit sanctorum Patrum sensus, quorum auctoritate hæretici abutuntur. Vocant enim Ioannem principium legis nouam, & finem veteris in eodem sensu, quia ab illo prædicari cœpit, & modo,

*Ioannes ius-
tum legis nō
nouam, & finis
veteris quo-*

promitti regnum Cœlorum, & demonstrari Christus noui testamenti conditor: & ita dici potest Ioannes quasi extrinsecum principium nouae legis, sicut Lucifer dicitur esse initium diei, & finis noctis. Vnde Tertul. lib. 4. in Marcion. cap. 33. Agnoscamus, inquit,

Tertul.

Ioannem constitutum inter vetera, & noua, ad quem defineret Iudaismus, & à quo inciperet Christianismus, quod infra explicans subdit. Ioannes antecursor, & preparator ostenditur viarum Domini Euangeliū superducturi, & re-

Greg Naz.

gnū promulgatur. Siceriam Greg. Naz. orat. 21. in laudem Athanasij, Ioannem vocat, lucernam ante lucem, vocem ante sermonem, mediatorem, & subdit, mediatorem, inquam, veterum, & noui testamenti, & orat. 20.

Bafiliū cum Ioanne conferens, interalia inquit, Ipse quoque inter duo testamenta medium, illius videlicet li-

C teram euertens, huius autem spiritum in publicum efferves, ac per externe & visibiles leges euersionem, occultam legem implens. Quæ verba per accommodacionem de Bafilio dicuntur: nomine autem visibilis legis: intelligi

videtur lex carnis: nomine autem legis occulta: lex spiritus, & rationis: proprie vero pertinent ad Ioannem Baptizatam. Non sunt autem ita intelligenda, ac si Ioannes directere euertisset legem veterem, aut

contra illam prædicasset, sed quod regnum Cœlorum, & spiritum legis nouam, & eius auctorem paulacimi ostendens, ac prædicans, quoddam fuerit legis veteris euertenda principium. Hinc denique Aug. libri

quaestionum veteris, & noui testamenti, in 69. simul dicit prædicante Ioanne cessasse legem veterem, & illam nihilominus durasse vixque ad Christum, per quem abrogata est, & simul etiam dicit legem & prophetas fuisse vixque Ioannem, & fuisse vsq; ad Christum. Quia vtrumque iuxta distinctionem positam verum est.

Aug. 69.

SECTIO II. I.

D Quam sanctitatis, & gratiae perfectionem fuerit Ioannes Baptista consequitus.

I N hac sectione sermo est de gratia sanctificante, Nam de gratiis gratis datis in sectione 5. dicendum. Duplex autem perfectio gratiae distingui potest: altera quæ consistit in collatione boni, altera, quæ ad remedium malum pertinet. De priori dicemus in sectione hac, de posteriori vero in sequenti.

Dico ergo primo perfectionem gratia, & sanctitatis, quam B. Ioannes est consequitus, fuisse eximiam. Hæc assertio duplicitate explicari potest, primo absolute, ita vt sensus sit Ioannem dignioribus, atq; excellenteribus sanctis, & Dei amicis esse numerandum, & hoc sensu est de fide, vt est viiueralis Ecclesiæ sensus, ac traditio, quæ sat probatur testimonio Angeli, Luc. 1. erit magnus coram Domino, & infra. Ipse precedet ante ipsum in spiritu, & virtute Eliæ. Vbi Ambros. Non corporis, inquit, sed animi magnitudinem declarauit, est coram Domino magnitudo animi magnitudine virtutis. Actatem enim animæ numeramus non pro ratione temporis, sed pro qualitate virtutis, & infra. ideo fortasse in spiritu, & virtute Eliæ, quia angelus Elias, & virtutem habuit magnam, & gratiam. Similiter & Procopius ibidem docet more Scripturæ sacre solum eum magnum prædicari, qui virtute & sanctitate, vere magnus, & singularis existit. Quod etiā optime declarauit Angelus verbo illo, coram Domino. Homines enim ea videt & in existimatione habent, quæ apparent, Deus autē intuetur eorū. Et hoc saltem conuinit.

conuincit sermo Christi Matthæi 11. Internatos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista. Ex quibus verbis licet colligere alteram rationem explicandi hanc Ioannis sanctitatem, eum cum alijs conferendo. In eavero exponenda sunt duo extrema vitanda.

Vnum est eorum, qui propter prædicta Christi verba existimare possent, Ioannem in perfectione sanctitatis, & gratia omnibus hominibus testimonio Christi anteponi. Alterum est hereticorum huius temporis, qui vel ad vitandum extremum errorem, vel certe, quia ipsi neque in aequalis sanctitatis gradus, neque veram aliquam in hominibus sanctitatem agnoscunt: sed solum imputationem iustitiae Christi, negant verba illa esse de perfectione sanctitatis intelligenda: sed solum de excellentia munera, & officij præcursoris. Sed in primis quod Christus de perfectione virtutum, ac sanctimoniorum loquutus sit, tum ex ipsis verbis, tum ex Sanctorum Patrum expostionis euidenter constat. Quid, inquit, existit in defarum videre, arundinem vento agitatam? Hic certe non officium, sed animi virtutem, constantiamque commendat. Quin existit videre hominem molibus vestitus? Quibus sane verbis virtutem auferitatem, ac seueritatem perfectam mundi ab negationem declarat. Sed quid existit videre? Prophetam? etiam dico vobis plus quam Prophetam: ijs quidem verbis muneres magnitudinem, ac dignitatem exaggerat, non tamen ut in ea perficiat: sed ut lex illa ad explicandam excellentiam sanctitatis ascendar. Vnde sequentibus verbis satis indicat eū sicut munere, ita & sanctitate, & innocentia Angelum fuisse. Ac tandem iure iurando confirmat, inter natos mulierum non surrexit maiorem Ioanne Baptista. Eo vel maxime quod nomine prophetæ Iudæi in communione, ac vulgari sermone intellegebant hominem, qui non solum futura prædicaret, sed etiam singulari quadam virtutis laude, & Dei familiaritatem prolleret. Vnde Ioan. 9. cum pharisei cum interrogassent, quid de Christo sentiret, ille respondit, quia prophetæ est, illo verbo significans illum esse eximium, ac sanctissimum virum. Similiter turba Christi sanctitatem confiteri, & laudare volentes, sepe dicebant eum esse Prophetam, aut prophetam magnam surrexisse, & Deum visitasse plebem suam, cum ergo Christus interrogat, Quid existit videre? Prophetam? communem & confusa significacionem, Prophetæ nomine vobis videatur. Vnde cum subiungitelle plus quam Prophetam, plane indicat non solum munere, sed etiam sanctitatis gloria inter ceteros Prophetas excelluisse, quod statim aperiens declarans dicit. Internatos mulierum, &c.

Propheta
nomen apud
Iudeos ex-
cellens.
Ioan 9.

Chrysost.

Theophy
Euthym.
Ambros.

Accedunt Sanctorum Patrum testimonia, & expositiones Chrysostomi, homilia 37. in Matt. haec verba Salvatoris de magnitudine sanctitatis intelligens ex rebus ipsis ita confirmat, Veniat tibi in mensu mensa illius, educatioque, & mentis altitudo, ita enim in terris, quasi in calis versabatur, &c. homil. 27. operis imperfecti. Quando vox proximior verbo, non tamen verbum, tanto Ioannes propinquior Christo, non tamen Christus, & iterum. Vide ergo, quia omnibus sanctis est maior, cui filius Christus est prior. Hæc autem Chrysostomi verba supra tantam difficultatem inculcant, quoniam in aliud extremum inclinant. Ita enim videtur Chrysost. sanctitatem Ioannis extollere, ut solum Christum ei anteponere videatur, quod commune ei est cum reliquis Patribus, ut videtur in Theophil. Euthymio, & alijs expositoribus. Ambros. libr. 5. in Lucani prope finem, qui dicunt Christum comparare Ioannem cum natu ex mulieribus humano, & communis Nativitatis modo, non vero cum nato ex Virgine. Vnde Ambrosi. Hunc (id est Ioannem) omnibus dico esse maiorem, sed inter mulieris, non virginis natos. Maioresne fuit ipse, quibus aquale esse poterat sorte nascendi. Alta ipsa natura est, ne cum humanis generationibus comparanda. Sentiant igitur hi Patres Ioannem, omnibus sanctis testimonio Christi esse prælatum A Christo ipsorum taxat excepto: Quin etiam iuxta ex-Augustin. positionem Augustini libro 2. contra aduersar. leg. & Epiphani. Prophet. capite 5. & tractat. 13. in Ioann. & Epiphani. Chrysostom. hæres. 26. & Chrysostom. in imperfeto, quem Theophil. Euhy. & Euhy. imitantur, ipsem Christus fecit hanc exceptionem, cum dixit. Qui autem minore est Cyril. in regno Cœlorum, maior est illo, seipsum vocans minorem in Regno Cœlorum, quia & minor erat a tate, & apud homines in Ecclesia militante (quam Regnum Cœlorum appellat) in minori estimatione habebatur. Quæ expostio propter autoritatem dictorum sanctorum valde probabilis est, quanquam Cyrus libro 2. Thesau. cap. 4. eo quod illa abutetur Eunomius, ut Christum purum hominem faceret, eam rejeiciat. At vero (ve lirisperiti dicunt) exceptio firmat regulam, ergo Christus se solum excipiens affirmit Ioannem esse omnibus alijs, sine illa exceptione maiorem. Quapropter Ambros. serm. 9. 4. haec eadem verba tractans. Praeclit, inquit, cunctis, eminet vniuersi antecellit Prophetas, superreditur Patriarchas, & quisquis ex muliere est inferior est Ioanne. Et Cyrus leprosyman. cap. 3. ad Illuminatos. Etiam Elianus Tisbitem dixerit esse Calum assumptum, attamen non est maior Ioanne. Moses maximus legislator, & omnes Prophetæ, sed non maior est Ioanne. Non ego prophetas prophetis audeo comparare, sed ipse Dominus noster, & illorum Dominus Iesus pronuntiavit. Major internatos mulierum Ioanne non surrexit: non internatos Virginum, sed mulierum. Magna seruus ad consertos comparatio: filii vero ad seruos minime comparanda est gratia, & excellentia. Augustini sermo. 23. de sanctis. Si in natu mulierum, hoc est in hominibus. C nemo exurrexit maior Ioanne Baptista, quisquis Ioanne plus est, non tantum homo, sed & Deus est: & prefat. in. 2. enarrationem in Psalmo 29. tractans verba illa Psalma, 44. Vnxit te Deus tuus oleo exultationis participibus tuus, colligit Christum non esse vñctum eo modo, quo ceteri homines iusti, Patriarchæ, Prophetæ, Apoftoli, Martyres, & quidquid magnum est in genere humano. Quandoquidem, inquit, nihil maius extitit in genere humano quam Ioannes Baptista, nec in natu mulierum exurrexit. Si queris excellentiam hominis, Ioannes Baptista est. Cuius autem Ioannes se dicit non esse dignum corrigiam calceamentis solvere, quid erat illenisi amplius quam ceteri homines? Interpretatur ergo hanc gratiam magnitudinem de excellentia gratia sanctificantis, quam in nullo pro homine tentuisse maiorem. quam in Ioanne Baptista. Eodem fere modo loquuntur alii. Patres in concionibus de Ioanne Baptista, Maximus, Honorius, Eusebius Emilius, Petrus Honor. Chrysologus, Bernardus, Laurentius Iustinianus, & alij. Sed inter omnes excedere videtur Cyrus libro secundo thesauri, capite 4. vbi prædicta verba tractans, inquit, Non maior inter natos mulierum tempore dicitur, sed virtus sublimitas, qua ad eos peruenit terminos, quo natura humana pertinet potest.

Nihilominus huiusmodi sanctorum Patrum dicta prudenti moderatione explicanda sunt, & ad verba Salvatoris, & ad rem, de qua agimus, applicanda. In primis enim certum est in huiusmodi sanctorum comparationibus non posse Beatam Virginem comprehendti. Etenim in gratia, & sanctitatis perfectione Beatam Virginem superiorem Ioanne extulisse, indubitate est, atque etiam eo tempore, cum Christus prædicta verba protulit, ut ex tractatis in superioribus satis constat. Neque quoad hoc verba Christi difficultatem habent, ut ex dicendis facile constabat, præsertim cum dici possit non cum foeminis, sed cum viris tantum illum contulisse. Nonnulla autem Ioannes Patrum verba præsertim Chrysostomi, Ambrosij, & nor. Virgine. Augustini, quæ videntur vñuersaliora, & veluti per quandam exaggerationem dicta, p[ro]p[ter]e interpretatione sunt, & vel ad sensum verborum Christi accommodanda: vel saltem dicendum. B. Virginem ita esse cum Christo coniunctam, ut cum illo excipi intelligatur. Nam

Artic. I.

Disput. XXIV.

Sectio III.

217

Nam sicut Theologi dicunt, distinctionem exclusuam non excludere concomitantia, ita dici potest, cum nonnulli Patres afferunt solum Christum esse maiorem Ioanne, non excludi Virginem, sed potius cum Christo copulari, & comprehendendi. Cuius manifestum argumentum est, quia aliis locis anteponunt Virginem non modo omnibus sanctis hominibus, sed etiam omnibus Angelis, quorum testimonium superius attulimus: Ioannem vero nunquam praferunt omnibus Angelis, ut videre licet citatus locis, & Petrus Chrysologus sermone 127. ad summum vocat illud Angelis parem, & eodem modo loquitur sicut Augustinus 22. de sanctis. Quin potius Augustinus 2. contra aduersus leges, & Prophet. capit. 5. & liber. questionum veteris testamenti q. 28. dicit alios Prophetas esse aequales Ioanne, licet non maiores, quae est etiam sententia Hieronymi Matth. 11.

Deinde ex vi verborum Salvatoris non constat Ioannem esse sanctiorem omnibus sanctis noui testamento, præsertim Apostolis, non quod hoc affirmare dignum aliqua censura sit: sed quod sit incertum, & Christi testimonio probari non possit: Christus enim de præterito tempore vsque ad illud, in quo ea verba protulit, loquitur est, dicens. *Inter nos mulierum non surrexit maior.* Vnde non sequitur maiores vñquam postea fuisse resurrectorum neminem. Quod in verbis Lucæ euidentius apparet, vbi non simpliciter *maior*, sed inter Prophetas *maior*, dicitur: ergo inde non colligitur esse maiorem Apostolis, præsertim cum prophetarum nomine sancti principiū veteris testamenti intelligi solet. Adde Anselmi & S. Thomæ iudicio Matth. 3. Apostolos munere & officio superiori fuisse Ioanne, quia fuerunt Ecclesiæ fundamenta, vniuersalesque pastores, ac principes, & in vniuerso orbe testimoniū Christo reddiderunt, quod Ioannes in uno populo Iudeorum præstitit. Cum ergo Deus det gratiam, & sanctitatem muneri accommodatam, heri potest, vt sicut Apostoli ministerio superiores fuerunt Ioanne, ita fuerint & gratia, igitur Christi verba non possunt de Apostolis intelligi.

Non tamen ideo affero Apostolos fuisse sanctiores Ioanne, nam Anselmus, & D. Thomas, qui affirman eos ministerio antecellere Ioanem, negant meritis, & sanctitate esse illo superiores. Et ratio adhiberi potest, quia licet simpliciter munus Apostolicum fuerit maius potestate, dignitate, & rerum a gendarum magnitudine, ac difficultate; fieri tamen potuit, vt ministerium Ioannis considerata Iudeorum dispositione, & temporis opportunitate, quando neque Christus vila miracula ediderat, neque gratia Spiritus Sancti adhuc effusa fuerat, abundanter quamdam gratiam, & vita innocentiam postulauerit, vt eius testimonium, quod nullis miraculis, aut signis, sed folius vita & authoritat, confitabat, idoneum, & omni fide dignissimum prudenter existimari posset. Vnde egregie Cyril. libr. 1. in Ioan. cap. 7. Quomodo, inquit, auctoritate eius credendum non erat, qui tanto cumulo virtutis profulsi, vt lux ipsa a nonnullis credetur? Exin eandem sententiam Euseb. lib. 6. de Demonst. capit. 5. questionem proponit, quid esset Joanne, quo capta multitudine illa admiraretur hominem & predicanti baptisma pœnitentia fidem haberet, cum præsertim nulla illius gesta memoria prodipta sint. Neque enim quod aut mortuos excita uerit, aut alia miracula fecerit, scriptum extat. Et Respondet, nihil aliud, quam nouum, & admirabile vita genus: cumque late illius mores descripserit, tandem concludit. Hæc igitur arbitror ipsum Ioannem intuentibus, admirationem, ac stuporem erga hominem attulisse. Addo denique, quamquam Deus nunquam deuget omnem gratiam necessariam ad obeundum munus, in quo ipse hominem constituit: non tamen solam illam necessariò præbere, sed interdum longè maiorem. Sicut quibusdam Apostolorum ma-

Pet. Chrys.
Augustinus.

Hieronym.

A iora impertinet dona gratia, quam alijs, licet in Apostolico munere omnes fuerint aequales. Et è contrario, quamvis B. Petrus fuerit alijs potestate, ac dignitate superior, non propterè necesse est, vt sanctitate omnes superauerit. Sic igitur quamvis ministrum Ioannis inferius fuerit, & propter illud præcisè consideratur, non indiguerit tanta gratia, quanta Apostoli nihilominus heri potuit: vt ex singulari Dei benevolentia, & propter coniunctionem, & spiritualiē quandam familiaritatem ad Christum, cumulatiōrem gratiam suscepit. Ergo hæc comparatio incerta est, nihilque videtur in ea temere affirmandum.

Præterea, etiam comparisonem hanc à Christo factam ad Prophetas veteris testamenti limitemus. *Ioannes B. &*
ptilla maior
ne sanctis
omnibus
fuerit.

B Primo quidem, quia (vt ex verbis Lucæ colligitur) non cum omnibus sanctis, qui eum anteceperunt, sed cum solis prophetis comparatus est. Nisi dicamus perinde esse comparare Ioannem cum Prophetis, & cum omnibus antiquioribus iustis. Nam ante Ioannem nulli sancti fuerunt maiores Prophetis. Omnes enim Patriarchæ, & celebriores veteris testamenti homines prophetæ gratia claruerunt. Præsertim quia (vt paulo ante diximus) propter hæc causam deriuatum est hoc nomen in illo populo ad significandum quemlibet virum vita moribus, & sanctitate conspicuum.

Secundo esto hoc sit, in prædictis verbis non assertur Ioannem esse maiorem superioribus iustis, seu Prophetis, sed alios non esse maiores illo. Vnde heri potuit (vt Augustinus & Hieronymus notarunt) vt aliqui fuerint Ioanni pares. Quamquam Hieronymus ad hoc etiam responderi possit, licet verba illa nudè, atque præcisè sumpta, ita possint expōni: cum antecedentibus tamen sequentibusque coniuncta & iuxta vñstatum loquendi modum, non solum negotiū, sed etiam postiū, & affirmatiū sensum continere. Primo quidem, quia præmisserat Christus Ioannem esse plusquam Prophetam, & in huius confirmationem, ac declarationem subdidit, nullum ex muliere natum esse maiorem illo. Deinde quia in communī modo loquendi eo dicendi gene re significamus aliquem esse sanctiorem, doctorem ve aliis.

D Tertiò addi potest, Christum non dixisse simpliciter Ioannem fuisse sanctiorem omnibus Prophetis, sed nullum surrexisse maiorem illo. Quod multi existimant referri posse ad primam sanctificationem Ioannis, ita vt sensus sit, nullum Prophetam surrexisse à peccato originis cum abundantiori gratia, ac pluribus priuilegiis, & Spiritus Sancti donis. Quo non obstante heri potuit, vt in progressu viae alij fuerint maiorem sanctitatem consequuti. Sed & hoc etiam facile reisci potest. Tum quia ille sensus de prima sanctificatione non videtur literalis, sed valde metaphoricus. Numquam enim verbum, *Surrexit*, in Scriptura in ea significatione ad literam sumitur, & in Euangeliō Lucæ non est verbum, *surgō*, sed verbum substantiū, est, vnde idem significat aliud verbum solutū dictum: sicut quando Christo populus acclamabat. *Propheta magnus surrexit in nobis*; id est, apparuit, seu missus est à Deo: & Deuter. 9. Non surrexit ultra Propheta in Israhel sicut Moysē. Tum etiam, quia (vt statim dicam) ex prima Ioannis sanctificatione adiuncta perfectione vite eius satis verisimiliter colligitur, non minus Ioannem reliquos Sanctos in augmento sanctitatis gratie, quam in prima sanctificatione antecelluisse.

E Quartò dici posset ex Cyrillo libro 2. Thesauri cā. 4. Ioannem dictum esse maiorem, propter humanam virtutem, in cuius usu, & exercitio mirabilis sit, propter asperissimam vitam, & quia eternum semper coluit: & ro-

T bore

Fr. Suarez. tom. 2.

bore animi carnem rationi subiecit. Nihilominus tamen mirabiliores Ioanne esse, qui per spiritum renati sunt, cuius donum Regnum Cælorum dicitur illud, Regnum Cælorum intra vos est. Luce decimo septimo. In quibus verbis non est intelligendum, docere Cyrilum Ioannem habuisse virtutem humanam sine gratia Spiritus: sed præcise alteram cum altera comparare, & significare voluisse meliorem esse vel minimam gloriam, quam maximam virtutem humanam per se consideratam. Quæ expositio est quidem subtilis: non tamen admodum literalis, præsertim cum perfectio virtutis Ioannis, non nisi ex abundantia gratia Spiritus profecta sit, & illius augmentum, perfectio nemque meruerit.

Quintò tandem exponi possunt prædicta verba, B Ioannem non dici maiorem propter solam sanctitatis excellentiam ac perfectionem: sed propter singularē modum, maioresque prærogatiwas, ac priuilegia sanctitatis, in quibus sine dubio excelluit, ac singularis fuit. Sed hoc etiam non satis facit: tum quia declaratum est, Christum præcipue locutum esse de vita sanctitate, qua reuera sola est, qua facit simpli- riter maiorem apud Deum: tum etiam, quia ex illis prærogatiuis recte perspensi, fit consequens in perfectionem etiam sanctitatis Ioannem excelluisse, ut sciam explicabitur. Quocirca quamvis propter hos varios exponendi modos, nec certū nec constans sit, in quo gradu sanctitatis Ioannes inter omnes Santos, & Prophetas collocandus sit: est tamen verisimile superare omnes antiquos Patriarchas ac Prophetas, & absque iniuria posse cum Apostolis, acre- liquis Sanctis noui testamenti conferri.

Secundo ac principaliter explicari potest assertio supra posita ex progressu vita Sancti Ioannis, quæ in Euangelio describitur (quod inter singularia eius priuilegia non immerito annumerandum est.) Primo enim conceptio eius ab Angelo est annuntiata, quod de nullo alio, nisi de Christo in novo testamento legitur in veteri autem de uno tantum, aut altero, ijsque præstantissimis viris, nimirum Isaæ, & Samsoni, qui præter insignem sanctitatem, Christi Domini typi fuerunt. Et in hoc priuilegio singulare præterea fuit in Ioanne quod eius conceptio ab eodem Gabriele Angelo, & quo Christi Incarnationis annuntiata est, & quidem in templo: immo & in sacra- crationi parte templi, nimirum in Sancta Sanctorum, vt putant Bernard. serm. de priuilegiis Ioannis Baptista. Ambros. Beda. Euthym. August.

*Gen. 37.
Iud. 11.
Bernard.
Ambros.
Beda.
Euthym.
August.*

Zacharias

*Ioanni p-
ter non fuit
summus sa-
cerdos.*

Luc. 1.

*1. Par. 10. §
24.*

Heb. 9.

*Loge Fran-
cisum To-
18. Ioannu-
inapparatu-*

tract. 49. in Ioannem, qui hac de causa censem Zachariam patrem Ioannis fuisse summum sacerdotem. Verius tamen est: Zachariam non fuisse summum sacerdotem. Lucas enim non vocat eum principem Sacerdotum, vel sacerdotem summum, sed simpli- citer Sacerdotem, qui alias habebat æquales, atque eiusdem ordinis, vt colligitur ex illo verbo Lucae 1. Fuit Sacerdos quidam nomine Zacharias, & infra. Factum est autem, cum sacerdotio fungetur Zacharias in ordine viiis suis, id est, seu classis, seu familiae, de qua prius dictum fuerat, de vice Abia. Ut enim constat ex 1. Paralipomeno 24. sacerdotum multitudine in virginis quatuor ordines, seu classes erat distincta, qua vires dicebantur, seu turma. 2. Paralip. 20. Vtus ergo ex his sacerdotibus erat Zacharias. Vnde non est ingressus in sancta Sanctorum, in qua solus Summissus sacerdos semel in anno ingrediebatur: sed in aliā templi partem, que vocabatur primum tabernaculum, seu sancta ad Hebr. 9. quod erat post primum velum, & in eo erat altare thymiamatis, & panes propositiō- letum in ea atque illuc soli sacerdotes functionis sua tem- pore ingrediebantur. In hoc ergo loco facta est con- ceptionis Ioannis annuntiatio, & quidem grauiſſi- mis verbis, magnificisq; de Ioanne prædictionibus, nomenque illi impositum, quod gratiam significat, quæ omnia excellentem Ioannis sanctitatem futu- ram manifeste indicant.

Artic. IV.

A Secundo post conceptionem in vtero matris, repletus est Spiritu Sancto, & donum gratia sanctificantis, & prophetæ ac liberi arbitrii vnum, & perfectam quandam Christi cognitionem accepit, quæ omnia latè in superioribus tractata sunt, cum de prima Virginis sanctificatione ageremus. Et videri poteret Ambros. serm. 63. Vbi ad Ioannem accommodat illud Ieremia 1. *Prinquam te formarem in vtero, nouite, & antequam exires de vula, sanctificauite, & prophetam in gentibus dedite.* Quæ ibidem Hieronym. de Ioanne interpretatur. Vnde eleganter Petrus Chrysostom. 88. Beatus, inquit, Ioannes, qui ante Dei spiritum meruit intonare, quam hominis vagiret in fletu. Beatus, qui ante diuinam posidere meruit, quæ sortitur mala. Beatus, qui ante meruit Calum scire, quæ terram. Beatus, qui antequam videret presentia, futura meruit numerare. Beatus, qui ante Deum capere potuit, quæ suo ipsè caperetur à corpore. Beatus, & singulariter est Beatus qui antequam saperet querere, meri un conqui- sserit. Beatus qui non peruenit ad gratiam per laborem, sed ad labores ipsius gratiae dignatione descendit. Et simili habitat serm. 91. Videlicet, quæmodum Ioannes ante peruenit ad calum, quam tangere terram, ante accepit diuum spiritum, quam habere humanum, ante suscepit diuina munera, quam corporis membra, ante cepit vivere Deo, quam sibi, ante rapuit arma, quam membra, & vi vinceret mundum, vicit antenaturam, antequam Christum præcederet, se preceperit.

C Tertiò, post primam sanctificationem in vtero usque ad nativitatem suam plurimum in diuina gratia, & sanctitate crevit. Quia (vt Orig. Ambros. & alij Patres sentiunt (non solum in ipso sanctificationis instanti ysum rationis habuit: sed etiam postea in illa permanit. Quod si verum est, dubitari non potest, quin actus fidei, charitatis, & religionis sepius exercuerit, & quod B. Virginis, & Christi presentia, singulariter fuerit illis tribus membris ad eos exercendos excitatus, & adiutus. Ac denique in eius nativitate tot signa, & miracula facta sunt, vt homini stupore repleti dicerent. Quis putas puer iste erit? enim (subdit Euangelista) manus Domini erat cum illo. Vnde licet Hæc per se sanctitatem, aut gratiam sanctificantem non augerent, sunt tamen horis difficiliter benevolentia diuina, ac conspicua Ioannis sanctitatis indicia:

Quanta paulo post nativitatem statim ab infan- tia in eremum se abdidit, & admirabilem vitæ rationem instituit ijs verbis indicavit Lucas, capite primo. *Puer autem crescebat, & conforabatur spiritu, & erat in deserto usque in diem ostensionis Iesu ad Irael.* Quod explicans cap. 3. dicit fuisse ibi, donec factum est super eum verbum Domini, & ad concionandum, & baptizandum exiuit. Ex quibus locis (quidquid ha- retici huius temporis nugentur) intellexit semper Ecclesia, Ioannem à prima aetate confortia hominū vitaesse vitamque solitariam in eremo duxisse, vnde in eius hymno canit.

*Antra deserti teneris sub annis,
Cuium turmas fugiens petefit.*

E Vnde Simeon Metaphrast. Ioannis vitam describens dixit, *vix a fasigis solutum solitudinem habitasse, vitamq; egisse angelicam.* Et Chrysostom. in Matt. Ab ipso incubulabatur in eremo semper inhabitavit, & angelicam quandam vitam mortali in carne pro se tulit, & hom. 38. Ita in teris, qualibet in celo versabatur, & infra. Nulli hominum, antequam ad baptizandum accederet, Deo autem solius semper offerebat colloquia, neminem vidit in quam conservorum, neq; ab aliquo horum vius fuit, non lacte nutritus, non lecto suscepimus, non tecto, non foro, non aliare humana vsus erat. & ho. 15. in Ioan. Vita, & asperi- tate, & omnium hominum contemptu erat insignis, si quid- ueste, mensa, domo, & ipso vicu contempto eremum ab in- gente aetate coluit, & Hieronymus aduersus Luciferianos, parum

*Ioannes in
vteromatri
teremoratu*

*Ambros.
Ierem. 1.*

*Hieronym.
Pet. Chrys.*

*Origen.
Ambros.*

*Ioannes ab
infantia er-
minicola.
Luc. 2. § 3.*

Disput. XXIV.

parum à principio. Quid mihi necesse est in talis viri laudibus immorari, cum à Deo Patre etiam angelus nuncupatur. Plane Angelum, qui post materni ventris hospitium eremus deserta fæctatus, parvulus de serpentibus lusit, qui oculis spectantibus Christum, nihil aliud est dignatus aspicere, quia eloquii Domini, quæ melle, & sauo dulciora sunt, dignam Deo vocem eruditus, & ne questionem morer, sic decebat crescere precorsorem Domini, & epist. 4. ad Rufficum, Ioannes baptista sanctam matrem habuit, Pontificisque filius erat: & tamè nec matris affectu, nec patris opibus vincelatur, ut in domo parentum cum periculo viueret casitatis. Viuebat in eremo, & ocalis desiderantibus Christum, nihil aliud dignabatur aspicere. Vestis aspera, Zona pellicea, cibus locusta, melque sylvestre, omnia virtuti, continentieque preparata. Et epist. 7. ad Lætam. Samuel nutritur in templo, Ioannes in solitudine preparatur, hic fugit vrbes, zona pellicea cingitur, locustis alitur, ac melle sylvestri, & in typum paenitentie predicit ad tortuosissimi animalis vestitus exuviis. Similia habet Orig. hom. II. in Lu. Digne qui sic conceptus fuerat, & natus, non expectauit, vt aperte nutritur, sed recessit, & abiit in deserto, ubi purior aer erat, & cœlum apertius. & familiarior Deus, ut vacaret orationibus, & cum Angelis conversaretur, appellaretque Dominum, illumque audiret respondentem, & dicentem: Ecce adsum. Sicut enim Moyses loquebatur, & Deus respondebat ei, sic puto, quod Ioannes loquitus fuerit in deserto, & Dominus responderit ei. Eadem ferè repetit homilia 16. Vnde de augmentatione gratiæ illius si loco superiori loquitur, tractans illud. Puer autem crescebat & confortabatur spiritu. Non in eadem permanebat mensura, qua cooperat: sed semper crescebat in eo spiritus, & per singulas horas, & momenta spiriti succrescente anima quoque sua incrementa capiebat, & non solum anima, sed etiam sensus, & mens augmenta spiritus sequebantur. Eodem modo de Ioanne loquantur, & vita illius rationem exponunt Epiphanius, hæref. 63, in fine Eu. libr. 9. de Demonst. c. 5. Theophylact. Euthymius, & alii exponentes loca Matthæi & Lucæ, August. Bern. Beda, Euseb. Emisse, & reliqui Patres concionibus de Ioanne Baptista. Huic etiam rei fidem faciunt Historiographi, qui referunt Ioannem Baptistam annum cum dimidio ætatis agentem ductum esse in eremum à matre sua, Herodianam fugiente fortasse iram, ut scribit Niceph. lib. I. Histor. c. 14. & Cedren. in compendio histor. qui addit delituisse in spelunca quadam, ibique matrem obijisse, Angelum autem curam pueri suscepisse. Cuius spelunca ad Jordanem sita fit mentio in Prato spirituali, cap. I. & ibi dicitur Ecclesia edificata, cuius etiam meminit Bedalib. de locis sanctis, c. 13. Errant ergo Hæretici, qui negant Ioannem eremum inhabitasse, & solitariam egisse vitam, nihil aliud deserti nomine interpretantes, quia domum parentum in montanis sitam. Quod & alienum est à proprietate verborum Scripturar, & à sanctorum Patrum expositione, & sensu Ecclesiæ. Eo vel maxime, quod domus Zacharia non erat in deserto, sed intra quandam ciuitatem in montanis siti, ut colligitur ex illis verbis Luc. I. Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione in ciuitatem Iuda, & intravit domum Zacharia. Ex his ergo omnibus constat, cum B. Ioannes à principio plenitudinem spiritus Sancti fuerit consequitus, & postea tanto tempore, adeo continue, constanter ac intense per illam meruerit, magnam perfectionem fuisse sanctitatis adeptum:

Vltimo perfectionem gratiæ, & meriti Ioannis inde explicare possumus, quod perfectissimum statutum vitæ actiæ, & contemplatiæ assequutus est: primum enim ad perfectionem vitæ contemplatiæ duo potissimum pertinere videntur: alterum quasi disponens, & præparans, scilicet corporis mortificatio, & carnis afflictio: alterum, in quo proprie huiusvitæ ratio consitit, scilicet vno mēntis ad Deum;

Fr. Suarez tom. 2.

Sectio III. 219

A & charitatis, ac contemplationis perfectio. Primum horum explicatur in Euangelio varijs in locis. Nam de eius abstinentia dixit Christus Mat. 11. Venit Ioannes, neque manducans, neque bibens. Propter quod dixit Basil. ^{Matth. 11.} Basilius concione prima de ieiunio. Ioannes baptista Ioannes ab vita quid aliud erat, quam vnicum, ac perpetuum ieiunium? Abstinencia. Et Ambr. lib. de Elia & ieiunio c. 3. Quia vita, inquit, humana possibiliter continentia a supergressu fuerat, non homo, sed Angelus appellatus est. Dicitur ergo Ioannes venisse non manducans, neque bibens, non quia omnino nihil manducaret: sed quia vix humano cibo, & qui ad hominem alendū sufficeret, vteretur. Vnde Mat. 3. dicitur. Esaia autem eius erat locusta, & mel sylvestre. In quo cibo exponendo licet Sancti varij sint: omnes tamen conueniunt, fuisse cibum austерum & vilēm, insuetuam, & amarum, ut notarunt Aug. serm. 65. de ^{August.} tempore Chrysostom. Euthym. & Ambro. in Matth. & Chrysostom. Luc. 3. cap. & Chrysostom. etiam in hom. 2. in Marcum, Euthym. Orig. homil. II. in Lucam. Rursus dicitur de vestitu Ambro. eius in eiusdem locis Euangelij, fuisse de pilis camelorum. Orig. rum, & zonam pelliceam circa lumbos suos. Quod vestimentum cilicium fuisse significat Paulinus epistola Paulina, 10. ad Seuerum dicens. Ioannem pilis camelorum hirto tegmine vestabant. Et in carmine de Joanne Baptista.

B Vestis erat curvi, & contexta Camelus.
Contra luxuriam, molles durare ut artus:
Arcere, & graues compuncto corpore somnos.

C Apertiud. Ansel. Matt. 3. Gerhat, inquit, habitum ^{Anselm.} paenitentie, dum cilicio camelino induatus esset, & sylvestres comedere. Alij vero Patres, quamvis non aperie dicant fuisse cilicium: omnes tamen docent fuisse asperum, ac paenitentis indumentum. Id etiam colligunt ex aliis verbis Christi Matth. 11. Quid existi videtur in hominem molibus vestitus? ut videre licet in Ambro. serm. 65. Gregor. hom. 6. in Euangelia, & Chrysostomus homil. 3. imperfeci vbi de Zona pellicea Chrysostom. specialiter dicit fuisse morem ludorum, Zonis laneis praecipi: Ioannem vero ob maiorem carnis macerationem Zona pellicea vsum fuisse. Vnde gaudientius Brixiensis tract. 2. in Exo. Zona, inquit, pellicia Gau. Brix. circa lumbos morificationem significat vitiorum: pellicia enim, que aptatur in vsu, non nisi mortui animantis est. Et eodem ferè modo loquuntur Hieron. Theophyl. & Hieron. alij in Matth. alijque Patres supra citati, ac denique Theophil. Nazian. qui haec omnia his versibus complectitur in Greg. Naz. carmine de præceptis ad Virgines.

D Melle famem agresti repulit vilique locusta.
Zachariæ genitore satis, traxitque camelis:
Membra pilis, habuitque domum versatile colum.
Atque in humo dura corpus dabat ipse spongi.

E Alterum, quod ad perfectionem vitæ contemplatiæ præsertim spectat, insinuatum est à Luca c. 1. his verbis: Puer autem crescebat, & confortabatur spiritu. Et ex dictis de vita eius solitaria, austera, & paenitenti per se fit credibile nonnulli in diuinis cogitationibus, colloquis, & affectibus potuisse toto illo tempore versari, ut docet Patres locis supra citatis, & optimè Bernard. serm. de priuilegiis Ioan. Baptiste. Relinquit. Ioannes mundum, homines fugit, patriam nescit, parentes & spemnatur, & in solitus diuinitatis apicem defigit obtutus. Misereretur conuictu, hominem vix mündum ingressum, mundi templatio quanta: fugere gloriam, & seculi cupiditates non solum obliuisci: sed nescire, perpetuumque cum diuinitate habere consortium. Et Chrysostom. homil. I. in Marcum. Felix si a conversatio, despicerem homines, angelos querere, vrbes deficerere, & in solitudine inuenire Christum. Hinc docet Bern. ser. de nativitate. Bernard. Baptista Ioannem in rebus dñinis magisterio spiritus intrinsecus edocet fuisse, Ioannes in spiritu, tanquam Angelus eruditus, ministrum tanto propinquior Verbo, quanto vox verbo vixima, cui nulla voce alia media, quod forsitan, oportet intimari. Neque enim Ioannem prædicatio, sed inspiratio docuit, quem repleas spiritus in vtero matris sua vere ardens & vehementer accensus, qua sic preoccupa-

Chrys.

Greg.

Bernard.

Chrysoft.
Bitteren.Isidor.
Cassian.
Euseb.
Theoph.
Niceph.
Sozomen.

Bernard.

Lucas.

Matth. 3.

Ambr.

Ioannes in
originali
peccato con-
ceptus.

uit flamma celestis, & infra. Ardens erat in seipso rehementi austerioritate conuerationis erga Christum intimo quodam & plero furore deuotionis. Nec disimilia sunt verba Chrysoft. hom. 12. in Ioannem. Ita igitur Iohannes cum omnibus se sensibilibus exuisset, alijs magistris non indiguit, sed cælitus eruditus est. Et eodem modo loquitur Gregor. lib. 1. dialog. cap. 1. Huc accedit quod hac de causa frequenter sancti Patres Iohannem vocant Principe, & quasi exemplar vites monastice, quæ tota in contemplatione posita est. Vnde Bernard. supradicto sermone de priuilegiis Baptiste, Iohannes etatis supergressus infantiam, & nobilioris generis generositatem oblitus, soli vacat divinitati, factus forma vita monachorum propositum, Anachoretarum principium, totius religionis assertio. Et Chrysoftomus hom. 1. in Marcum, Monachorum principem vocat. Hieronymus vero epistol. 22. ad Eustochium de custodia Virginitatis principem anachoretarum appellat. Et eadem est sententia Isidor. lib. de diuinis officiis, cap. de monachis. Cassiani collat. 18. cap. 6. Euseb. & Theophylax in Matth. Nicephor. lib. 8. Historia, cap. 38. & Sozomeni libr. 1. cap. 12. Constat igitur beatissimum Iohannem vitæ contemplatiæ sumnum apicem attigisse.

Quod vero actiæ vitæ parrem summa cum laude, ac virtutis exemplo exerceuerit, Non est (vt Bernardus inquit) currentis lingua volubilitate differendum, sed Euangelica dignitatis comprobandum eloquio. In illo enim legimus perfectissima munera vitæ actiæ, in quibus S. Iohannes diuinu iussu, & inspiratione se exercuit. Primo enim (vt Lucas ait ca. 3.) Factum est super eum verbum Domini, & venit in omnem regionem Iordanis prædicens baptismum penitentie in remissionem peccatorum. Et vt Patres animaduertunt, illi singulariter datum est, ut primus omnium regnum celorum clare, ac distinctè hominibus annuntiaret. Deinde missus est ad baptizandos homines, eosq; ad Christi baptisma præparandos, & (quod maximæ dignitatis indicium est) ipiusmet Christi baptizator efficitur dicente Christo: Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tertiò, Christo testimonium perhibet, eumq; præsentem demonstrat, dicens, Ecce agnus Dei, ecce quis tollit peccata mundi. Denique summa animi constantia, veritatem docens, virtutia, ac hominum peccata reprehendit, & vsque ad mortem, quam protuenda veritate sustinuit, in hoc admirabilis vitæ generе perseverauit. Concludamus igitur cum Ambros. præfat. in Lucam Iohannem Baptistam humilitatem, abstinentiam, fide, vestimento, cibis nuntio ad summum quædam sanctitatis gradum peruenisse.

SECTIO IV.

Vtrum Iohannes malo culpe, & defectibus, qui ex illo fluunt subiectus fuerit.

Tria sunt culparum genera, originale, mortale, ac veniale, defectuque duo, qui ex illis nascuntur, ignorantia, & fomes peccati, de quibus in presenti questione aliquid defiderari potest. Nam de ceteris malis poenæ, qua licet ex peccato oriuntur: per se tamen nec indecentia sunt, nec inter maxima mala anumerantur (vt sunt mors, dolor, & huiusmodi) nihil est quod dicamus, cum ex Euangelio constet Iohannem his incommodis fuisse subiectum, & ad illius profectum, maximumque bonum pertinuerit et pati, ac propter Deum ac virtutem constanter sustinere. Primò igitur certum est Iohannem in peccato originali fuisse conceptum, & vsque ad sextum à conceptione sua mensem in culpa, ac Dei inimicitia extitisse. Hoc existimo esse omnino certum. Licet enim in Scriptura non fit in particulari expressum, & explicatum, conti-

A netur tamen illis regulis generalibus, quibus significatur omnes homines, qui ex Adamo per seminem rationem originem ducunt, originalem ab eo maculam contrahere. Constat autem ex Luca. 1. Ioannem hoc naturali modo fuisse conceptum. Quod autem ab illa generali regula non fuerit speciali priuilegio exceptus, totius Ecclesiæ consensu, & Sanctorum Patrum traditione constat, & insinuatum est ab Angelo Luc. 1. Et Spiritu Sancto replebitur adhuc ex vtero matris sua. Sensus enim esse videtur, quamus non in ipso conceptionis momento: ad huc tamen in matris vtero existentem eximio quodam fuisse sanctificationis genere sanctificandum. Vnde inferius subditur, cum post sex menses à conceptione Iohannis audiatur vocem Mariae Elisabeth, Iohannem in vtero exultasse, & repletam esse à Spiritu Sancto Elisabeth. Vbi Patres omnes in superioribus citati intelligunt, tunc primum Iohannem sanctificatum, & originale peccatum illi fuisse dimissum. Ratio vero, præter communem legem, solum est, quia non oportuit priuilegium hoc alteri quam Deiparae communicari, neque ad munus precursoris necessarium erat.

Secundo ex hoc principio colligo, Iohannem Baptistam fuisse subiectum somni, & ex renatis mortibus sentientis appetitus, quibus sentiunt aliam legem in membris suis repugnantem legi mentis sue, & captiuum ipsum ducentem in legem peccati. Hæc assertio eiusdem modis, quibus præcedens probanda est. Nam hic fomes intrinseco sequitur ex originali culpa, atque carentia originalis iustitiae, huiusmodi autem fomes secundum ordinariam legem non tollitur, quando originale peccatum remittitur, vt in baptismo constat, & experientia ipsa satis ostendit, & colligitur ex ijs, qua Concil. Trident. tradit. Sess. 5. can. 5. & Augustinus 1. retr. ca. 2.6. & sacerdotia alias, ergo quamus Iohanni fuerit remissa originalis macula: nihilominus in illo fomes permanit. Quia nullum est fundamentum, quo illum hac in parte à generali regula excipiamus, & singulare ei priuilegium fuisse concessum affirmemus: cum ex Scriptura sacra colligi possit, neque ab aliquo Sancto Patrum afferatur: imo neque in dubium reuertetur. Quin potius omnibus in locis supra citatis (in quibus de penitentia Iohannes disputat) aperte supponunt eum passum esse carnis pugnam, & contradictionem, & ad eam moderandam, ac superandam, ieiunijs, vigilis, ac diurna carnis maceratione indiguisse. Denique neque ex munere præcursoris, vel ex alia Iohannis dignitate, probabilis conjectura fieri potest, vt fomite caruisse dicatur. Neque enim Paulus postquam à Deo vocatus, & gentium Apostolus effectus est, inferior fuit dignitate, & officio, neque charitate in C H R I S T V M neque diuina contemplatione, & tamen interdum vehementibus somnis motibus premebatur, Quin potius (si occasiones, aut ministri necessitatē spectemus) multo magis indigebant hoc dono Apostoli, quam Iohannes, hic enim ferè solitariam vitam egit, ita vt etiam eo tempore, quo concionabatur, & baptizabatur, in desertis versaretur: Apostoli vero per uniuersum orbem peregrinabantur, variis provinciis peragendo. Vnde necessè erat inter homines, hoc est, inter occasiones, & pericula sapientiæ versari, & nihilominus tali dono caruerunt, & cum eorum (vt de omnibus intelligatur) dictum est, Sufficiat tibi gratia mea, virtus in infirmitate perficitur: Idem ergo eadem vel maiori ratione de Iohanne intelligentum est. Contra hoc verò obiectio Origen. homil. 9. in Leuit. dicens, Zonam pellicem circa lumbos Iohannis significasse partem illam corporis eius, ita emortuam, vt neque leuis motus, neque alius quisquam in lumbis eius fuisse credatur: sed sola caritas, & pura pudicitia. Respondeo, idem de Ieremias affirmat, vnde sano modo

Artic. I.

Iohannes Ba-
ptista senti-
tus sub-
iectus.Conc. Trid.
Augusti.Obiectio.
Origen.Respon-
sivo.

Disput. XXIV.

modo intelligendus est de motu voluntario, aut quod rarissime & leuius quam ceteri homines hos motus passus fuerit.

August.

Tertio ex his probabilius colligo, Ioannem Baptisnam non caruisse omni culpa veniali. Hæc consequitio nititur doctrina Augustini lib. 5. contra Iulian. capite 8. vbi existimat recte inferri eum, qui caruit actuali culpa, carere etiam originali, ergo si Ioannes habuit originale, habuit etiam actuale. Vnde idem Augustinus libro de natura, & gratia, capitulo 36. cum ostendit in vniuersum omnes homines conclusos esse sub peccato tam originali, quam actuali, solam Beatam Virginem exceptit, de qua nullam vult, cum de peccatis agitur, haberet controvèrsiam. Quæ exceptio satis indicat ex sententia Augustini neminem alium esse excipendum, & merito. Sunt enim in Scriptura generales regulæ, neminem esse qui non peccet, si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus. Propter quas Augustinus libro de bono perseuerant, capitulo 2. inter tria dogmata, que dicit Ecclesiæ aduersus Pelagianos defendere. Vnum est, in quantacunque iustitia, sine qualibuscunque peccatis in hoc corruptibili corpore neminem vivere. Et in eam sententiam refert Cyprian. In expozitione orationis dominicæ. Qui libr. de opere, & eleemosynis loquitur, Agnoscamus diuinæ indulgentie munus salubre & emendandi, purgandi que peccata nostra, qui sine aliquo conscientiæ vulnere esse non possumus insistamus. Etenim. Si autem nemo sine peccato esse potest, quisquis se inculpatum dixerit, aut superbus, aut stultus est. Similia habet libro tertio ad Quirinum, numero 56. Et eadem generalis locutio paſsim in Patribus reperitur, præfertim apud Hieronymum in dialogis contra Pelagianos, Gregor. lib. 17. Moral. c. 10. alias 8. & lib. 81. cap. 5. alias 4. vbi quedam dicit esse peccata, quæ à iustis vitari possunt, quædā, quæ non possunt, & lib. 23. cap. 4. alias 2. & Bernard. libro de præcepto & dispensatione. Vbi absolute dicit esse impossibile cuiusvis mortalium, quin interdum saltē venialiter peccet. Non est ergo, cur ab hac generali regula Ioannem Baptisnam sine alia authoritate, aut rationis fundamento excipiamus. Addo Apostolos etiam post Apostolatum & confirmationem in gratia, ac plenitudinem Spiritus sancti, interdum venialiter deliquerit. Paulus enim ad Galat. 2. affirmit Petrum reprehensibilem fuisse, Dixi tamen assertiōne hanc solum esse probabilem, quia non defuerunt Catholici quidam, qui hoc priuilegium Ioanni tribuerint, vt Galatin. libr. 7. de Arcanis, capit. 9. & Catharinus opus. 2. de eximia Christi prædestinatione, quoniam de illo canit Ecclesia.

Anra deserti teneris sub annis,
Cuius turnas fugiens petiſi,
Ne leue saltē maculare vitam
Famine posse.   Et rursus.
O nimis felix, meritis celo
Nesciens labem niuei pudoris.

Quibus adiungi possunt nonnulla Patrum testimonia, quæ in assertione sequenti declarabimus. Propter quæ horum authorum sententia nulla censura digna est, vt notauit Driedo. libro. 1. de grat. & liber. arbit. cap. 5. part. 2. Præfertim cum D. August. qui constantius, ac frequentius docet, nullum hominem posse vitare omnia peccata, interdum dicat, Si quis doceat aliquem fuisse, qui non ex viribus liberi arbitrij, sed singulari gratia priuilegio illa vitaverit, nec temere, nec perniciose errare, vt videre licet liber de spiritu, & litera, capit. 2. & epistol. 95. quam ipse cum aliis quatuor Episcopis Africanis ad Innocentium 1. scripsit. Vnde Concil. Trident. sess. 6. can. 23. negat quidem posse hominem sine speciali priuilegio vivere absque peccato veniali, & affirmat hoc priuilegium datum esse Beatae Virgini. An vero alteri concess-

Fr. Suarez. Tom. 2.

Sect. IV.

221

A sum fuerit, nec affirmat, nec negat. Est ergo res hæc, quæ sub opinionem cadere potest: tamen quia nullum est sufficiens fundamentum ad hoc priuilegiū afferendum, & generales regulæ sunt in contrarium ideo assertiōhem postam longe probabiliorem indicamus. Prædicta autem Ecclesiæ verba ita exponi possunt, quod priorum sensus sit: Ioannem fugisse hominum confortia, vt (quoad fieri posset) venialia peccata vitaret, & ne sermone offenderet, quod frequentissimum est: non tamen inde fit assequitū fuisse, ne vñquam venialiter caderet. In posterioribus autem verbis, nomine labii intelligi potest mortalis culpa, præscriptim castitati oppoſita, propter cuius insignem perfectionem merito appellari potest niuei pudoris. Addere deniq; possumus duplex esse genus venialium peccatorum: aliud quod plena libertate, & deliberatione committitur: aliud quod ex surreptione contrahitur. De hoc posteriori generi evidenter est assertio posita, quia vix, & non sine magno miraculo fieri potest, vt homo, qui in ordinatione fomitis subditus est, interdum hoc peccati genere non inficiatur. At vero de priori generi peccati non est improbatum, Ioannem nunquam venialiter peccasse, & ita exponi posse predictum Ecclesiæ hymnum. Nec de Apostolis post Spiritus Sancti aduentum idest incredibile, quia hoc genus peccati, in modo peccandi, simile est mortali, solumq; in gratuitate, & materia differt. Sed in hac re nihil certi statuēdum censeo.

Quarto dicendum est, Ioannem Baptisnam nunquam mortaliter peccasse, atque adeo in prima sua sanctificatione confirmatum in gratia fuisse. Hanc assertionem existimo ita certam, vt sine magna temeritate, ac errore negari non posset. Probari primum potest ex verbis Angeli ad Zachariam: Spiritu Sancto replebitur adhuc ex vtero maris sue. Luc. 1. in quo testimonio ponderandum in primis est aduentum illud, adhuc, & illa præpositio, ex, Nam vis illorum verborum est, non solum replendum fuisse in vtero Spiritu Sancto, sed ex vtero, quia ex eo tempore deinceps semper futurus erat Spiritu Sancto repletus. Quod recte perpendit Ianzenius c. 2. Concordia. Deinde verbum ipsum replebitur Spiritu Sancto, perfectam quandam sanctificationem, firmam, ac stabilem indicat. Quod si antecedentia, & subsequientia verba ponderentur, hoc plurimum confirmabunt. Præmisit enim Angelus; Erit magnus coram Domino, & vinum, & siceram non bibet: quibus verbis indicavit fore perpetuo consecrandum diuino obsequio, & postea subiungit: Et multos filios Israhel conuerteret ad Dominum Deum ipsorum, & ipse præcedet ante illum in Spiritu, & virtute Eliae. Ac denique in fine capituli concluditur: Puer autem crescebat & fortabatur spiritu: nunquam ergo amisit Spiritum Sanctum, quem in prima sanctificatione recepit, sed in illo semper crevit. Et hoc etiam maximè confirmant omnia quæ de eius prædicatione, & vita narrat idem Luc. c. 3. Matrh. c. 3. & 11. Propter quæ dicit Greg. Nyss. lib. 6. de beatitudinib. in 3. Quod parum aut magnum in vita illorum (agit enim etiam de Elia) hislora nouit delictum? Quæ verba, & alia, quæ ibidem adiungit, iuxta hanc assertiōne temperanda sunt. Secundo, vniuersa Ecclesia, & Patres omnes hoc modo scripturam intelligentes, ita plane sentiunt de innocentia, & prima sanctificatione Ioannis. Etenim nisi Ecclesia sentiret Ioannem ab eo tempore perpetuo fuisse sanctum, Deique amicum, nunquam natuitatem eius tanta veneratione coleret. Vnde Ambrof. lib. 2. in Lucam dicit. Ioannem copiæ à mensura perfecta etatis plenitudinis Christi, Clarius Athan. serm. 4. contra Arian. ad medium dicit, quodam fuisse puros omni crimine, siquidem Ieremias ex vtero sanctificatus, & Ioannes dum adiuc à grauanda matre gestaretur, exultauit in gaudio ad vocem Deiparae Virginis. Quibus verbis aliam egregiam conjecturam

Luc. 3.
Matth. 3. 6.

Greg. Nyss.

Ambrof.

Athanag.

T 3   India

Cyprian.

Hieron.
Greg.

Bernard.

Galat. 2.

Galatin.
Catharin.

Dried.
August.

Con. Trid.

Artic.I.

Quæst.XXXVIII.

222

indicit: valde enim verisimile est non fuisse Deum largitum alicui tam singulare, ac miraculosum sanctificationis modum, quem permisurus esset in grauia peccata labi, ac tanto beneficio priuari. Quapropter Beda ferm. in vigil. Ioan. Bapt. sic colligit. Quid viueni, & conuersanti inter homines poterat deesse virtus, qui et si vir homo in iniquitatibus concepsus est, contra morem tamen humanae conditionis non in delictis eum prævaricationis, sed in gratia remissio master sua perperit. Neque enim dubitandum est, quin Spiritus Sanctus, qui cum repletus, etiam peccatis omnibus absolvit. Vbi Absolue aperte vocat, præuenire, ne in ea laberetur. Hinc etiam Cyprian. li. epist. 6 alias epist. 7. inquit, ut certum esset Ioannem, quando baptizauit Christum, habuisse Spiritum Sanctum, accepisse illum, adhuc in utero matris constitutum. Quæ collectio nullius esse momenti, nisi Cypr. vt manifestum supponeret, non potuisset.

*Greg. Mag.
Ioannes Bap.
ptista culpa
mortalia ex
pers.*

Beda.

scilicet Ioannem Spiritum Sanctum amittere, à quo tam mature fuerat præventus. Præterea Greg. li. 3. Moral. cap. 5. de carcere, & morte Ioannis sermonem habens. Nunquid credimus, inquit, aliquid fuisse, quod in eius vita illa sic despecta mors tergeret? Sed quando ille, vel in cibo peccauit, qui locustas solumento, & mel siue fructu edit? quid Deo, vel de qualitate sui tegmina deliquerit, qui camelorum pilo corpus operuit? quid de conversatione sua offendere potuit, qui de cromo non recedit? Apertius loquitur Beda, homil. de decollatione Ioan. Bapt. dicens. Quis nostrum dicere audeat Beatum Ioannem actu vel dicto, vel habitu, vel motu peccasse? Quis in eius præcordijs peccato poterat esse locus, quem & ante nativitatem Spiritus Sancti consecratus aduenit? Quæ verba tam generalia sunt, ut peccatum etiam veniale excludere videantur, sed temperanda sunt, ut solum de mortalibus, quæ simpliciter peccata sunt, intelligantur. Ereodem modo exponendus est Euseb. Emst. ferm. 1. de Ioanne Bap. cum in hac verba loquitur. Sicut vas plenum balsamo admixione liquoris alterius r. spiriti, & penitus excludit, ita in cù nihil secularis macula intrare poterat, in quo sanctificationis plenitudo regnabat. Deinde hoc confirmari potest ex supra citatis Sanctorū testimoniis, in quibus agentes de acerbissima Ioannis penitentia, ex eo potissimum capite illam exaggerant, quod cum esset a peccato immunis, tam aspernit vitæ rationem amplexus sit. In cuius rei confirmationem egregia sunt Bernardi verba, sermon. in Nativitate. Bapt. Ioannes sanctus homo missus a Deo, in Angelus Dei, quo nullus maior in natis mulierum, innocenter in unum illud corpus sic castigat, sic affigat. Denique afferri possunt ad hoc ostendendum varia epitheta, quibus Sancti Patres Ioannem ornant, dum illum vocant virtutis scelam, magisterium vitae, sanctitatis formam, normam iustitiae, orbis exemplum, correctionem Iudiciorum. Quæ omnia, & similia videri possunt in August. sermone 22. de Sanctis, Petro Chrysologo sermone 127. Bernard. sermone de Excellent. Ioannis, & Andrea ferrosolymitanus de amputatione capituli Ioannis Bapt. & Ildor. libro de vita, & morte Sanctorum, cap. 67. Sed in illis omnibus titulis, & nominibus, vel supponitur, vel aperte continentur Ioannis innocentia, simulq; indicatur multiplex ratio, propter quam expediens fuit, ut hoc donum Christus suo præcursori, testi, ac eximio concionatori concederet, quem ad corripiendos Iudæos, ac iustitiae parandam viam præmittebat. Sic ergo constans, atq; certissimum, Ioannem à prima sanctificatione fuisse in gratia confirmatum. In qua re, nec dissentientem aliquem Catholicum, nec difficultatem ex Scriptura, aut ex rationibus desumptam inuenio. Quid vero hereticorum inceptis respondendum sit, post sequentem assertionem subiiciemus.

Eus. Emst.

Bernard.

*August.
Chrysost.
Bernard.
Andr. Iero.
Iulian.*

*Ioannes
quamlibet ha
buerit scien
tiam,*

Quinto igitur, quod ad ignorantiam pertinet, quamvis negandum non sit, Ioannem multa ignorasse, & ut hominem interdum decipi, aut errare

A potuisse: tamen in rebus ad bonum animis pertinentibus, certum est nihil ignorasse, quod ad perfectionem sanctitatis necessarium sit. Prior pars conatur primo ex ipsa naturali hominis conditione, & imbecillitate. Deinde ex radice originalis peccati. Tertiò, quia si Ioannes fuit subiectus somiti, cur non etiam ignorantia, ac humanae deceptioni? Denique quia nullo probabili fundamento affirmari potest, datum esse Ioanni peculiare aliquod privilegium, quo hæc imperfectione tolleretur, cum nonnulli dubitent, an id ipsi Deiparæ sit datum. Occurrebat vero hoc loco statim inquirendum, quarum rerum scientiam Ioannes habuerit, & virum aliquam vel per se, vel per accidens infusa, illi data fuere: sed non existim oportere de re prorsus incerta prolixius disputare. Præterum cum nihil aliud probabiliter dici possit, neque amplius necessarium sit, quam quod in posteriori parte assertio[n]is continetur, quæ ex dictis in hac, & præcedenti Sectione probata relinquitur. Ostendimus enim Ioannem ab initio sua sanctificationis perfectam quandam gratiam, & perfecto modo, id est, cum Dei, & Christi cognitione, amore, & exultatione suscepisse, atque in ea in dies singulos debita proportione crescendo, ad sanctitatis fastigium tamen peruenisse, ergo necesse est, ut semper habuerit spiritualium, ac diuinarum rerum cognitionem huic perfectione sanctitatis accommodatam. Deinde Ioannes Propheta fuit, & plusquam Propheta missus a Deo, ut de Christo testimonium perhiberet, ergo habuit quidquid necessarium est, ut aliquis testis fide dignus habeatur: ad hoc autem non tantum innocentia, & vita probitas, sed etiam scientia earum rerum necessaria est, quarum ferendum est testimonium: ergo cum Beatus Ioannes de Christo, de Regno Cœlorum, de Spiritu Sancti gratia in homines effundenda testimonium esset redditurus, & rectas ad Deum vias ostensurus, oportuit de his omnibus perfectam habuisse notitiam. Quod refellendo hereticorum errores amplius confirmabimus.

Contra doctrinam enim in hac, & præcedenti assertione contentam Brentius, & alij hereticorum

temporis (vt Canisius referat libro de sanct. Ioann. capite 9.) varia mendacia ex falsa sacrarum litterarum intelligentia, confingunt. Primo enim docent, imprudenter regisse Ioannem, ac grauiter peccasse, quando Christum recusauit baptizare, dicens. Ego ate debo baptizari, & tu veni ad me? Matthai 3.

Quia eo facto iudicium, consiliumque suum iudicio & consilio Christi videtur præculisse. Secundo, ex verbo illo, Et ego nesciebam cum. Ioann. 1.

Colligunt ante baptisatum habuisse Ioannem solum humanam quandam opinionem de Christo, donec in baptismo assiquatus fuit perfectam cognitionem per diuinam reuelationem. Tertiò, hic referri potest antiqua sententia quorundam,

qui dixerunt etiam post baptisatum dubitasse Ioannem an Iesus esset Messias promissus, quando in vinculis confititus misit ad illum discipulos, qui eum interrogarent, Tu es qui venturus es, an alium expectamus? Matthai 11. & Luca 7. Ita sentit Tertullianus libro de prescriptionib[us]. Hæret. ca. 8. his verbis.

Cum adhuc dubitaretur apud omnes, an esset Christus, cum etiam Ioannes certus esse desisset, & libr. de bapt. cap. 10. Ipsi sum, quod calce donum in Ioanne fuerat spiritus propheta, post totius spiritus in Dominum translationem, & que adeo defecit, ut quem prædicauerat, quem aduentum designauerat, postmodum an ipse esset, misserit scismatum: Idem repetit lib. 4. contra Marc. c. 18.

vbi inquit Ioannem auditus virtutib[us] Christi, scandulum pallium fuisse, & ideo dubitasse an Christus esset, qui expectabatur, & causa Ioannis Christum dixisse, Beatus qui non fuerit scandalizatus in me. Quem errorē de Ioannis scandalo fuisse Marcionis, 603

Disput. XXIV.

Sectio VI. 223

Epihan. colligitur ex Epiphanio h̄ref. 42. confutat. 8. vbi A dicit, verba illa, *Beatus qui non fuerit scandalizatus in me.* Marcionem ad Ioannem retulisse. Quin etiam Iustinus Martyr. quæst. 38. ad Orthodoxos significat Ioannem hanc interrogationem per discipulos fecisse, ut disceret: & Christum miracula coram discipulis Ioannis fecisse, vt & illis, & per illos Ioanni persuaderet, se esse eum, de quo idem Ioannes testatus fuerat.

Ad primam obiectionem facilis est responsio. Patres enim omnes factum illud Ioannis explicantes illius fidem, humilitatem, modestiam, ac moderationem maxime commendant. Inter peccatores enim Dominum, ac Redemptorem suum agnouit, & quasi stupore quadam in admirationem raptus expauit, eumq; attingere, & vt peccatorem baptizare veritus est. Vt tamen Chrysost. notat, nec pertinax fuit, nec contentious: sed Christo præcipienti statim obsequutus est. Ita exponunt Ambr. libr. 2. in Lucam, Chrysost. hom. 12. in Matth. Cyprian. libr. de cardinalib. Christi operibus, cap. de baptis. Christi, August. serm. 29. & 37. de tempore, & alij Patres, quorum testimonia, & sententias Canisius refert suo loco superius citato.

Ad secundam obiectionem. Occasio errandi hereticis fuit, quod de tota infantia, & de Ioannis educatione simile, & contra Euangelicam historiam sentiunt. Putant enim in domo parentum vixisse, & cum Christo Domino omni tempore ætatis sit familiariter, & amicè conuersatus esse. Vnde fit, vt

Iannet ab eterno matris Christi ve num Deum, & Messiam cognovisse.

Ambros.

Hilari. Bernard.

Iannes do facie Christi ignorab.

Franciscus Tolet. Iansen.

me baptizare, ille mihi dixit, super quem videris Spiritum Sanctum descendenter, & manenter, ille est qui baptizas in Spiritu Sancto. Hæc expositio colligitur ex Chrysost. Theophyl. Ruper. Euthym. & alijs.

Chrysost. Theophyl. Rupert. Euthym.

Solum potest obstat, quia priusquam Ioannes vidisset Spiritum Sanctum in specie columbae descendenter in Christum, eum agnoverat, cito testimonium reddiderat dicens, *Ecce agnus Dei, nam illa visibilis ostensio facta est post baptismum Christi;* Ioannes vero ante baptismum protulit illa verba, cum videret Iesum venientem ad se, & postea timuit illum baptizare propter reverentiam, & humilitatem.

Responsio communis ex Chrysost. Euthym. & alijs super 1. caput. Ioannis est, Ioannem non vno modo cognovisse Christum, sed prius prophetice, & interiori reuelatione, postea externa, & signum datum Ioanni illis verbis. *Super quem videris Spiritum Sanctum descendenter, & manenter, non fuisse solum ad ipsius cognitionem, id est, vt ipse in particulari Christum agnoveret, sed vt agnoscet ad testimonium de eo reddendum, & populo manifestandum, ut etiam significauit ipse Ioannes dicens statim post illa verba, Et ego vidi, & testimonium prohibui, quia hic est filius Dei.* Ita respondet Iansenius capit. 14. & 16. concord. Adendum verò est in obiectione facta aliquid afflu-
Iansen.
Ioan. 1.
Greg.

mi incertum, scilicet id quod narrat Ioannes capite, *Contigisse ante Christum baptizatum. Quanguam enim interdum hoc indicet Gregor. homil. 6. in Euang. & homil. 1. in Ezech. probabilius tamen est postea contigisse. Nam statim subditur, & testimonium prohibuit Ioannes dicens, quia vidit Spiritum Sanctum quasi columbam descendenter.* Quod constat in Christi baptismate factum esse, igitur ex hac parte obiectionis nullam difficultatem habet. Quomodo autem Ioannes cognoverit Christum accéderentem ab baptismo, priusquam columba super eum apparuerit: dici potest, ante publicam ostensionem columbae, Ioannem vidisse descendenter ipsam columbam & manenter super Christum, quia non sine causa singulariter illi dictum fuit; *Super quem videris Spiritum descendenter, & manenter;* sed hoc non satis quadrat contextui Matth. & aliorum Euangelist. vt latius dicemus Disputat. sequenti. Addi ergo potest communis responsio supra posita, Ioannem habuisse eo tempore reuelationem de Christo, & per eam illum cognovisse, quem antea non agnoverat; tamen hanc reuelationem prius incepisse interiori, ac tandem consummatam esse in illo exteriori signo columba descendenter; & vocis Patris personantis, ac tunc reuelationem perfectam, & aptam non solum ad priuatam Ioannis cognitionem; sed etiam ad reddendum publicum de Christo testimonium, & idè merito dixisse Ioannem illud signum sibi esse datum, quo Christum cognoscet, & agnitionem demonstraret, ac de illo testimonium praberet.

Ad tertiam obiectionem dicitur, Ioannē non misse discipulos ad Christum eo, quod dubitaret eum esse verum Messiā & Redemptorem mundi; sed potius, vt ipsi discipuli, & occasione interrogationis eorum, reliqua plebis, visis miris operibus Christi, eius legatione. *Iano. ad Christum de scipulis cur miserit cum legatione.* Hieron. epist. 151. ad Algaiam, q. 1. Ioannes miserat discipulos suis in vinculis constitutos, vt fibi querentes illos disseret, & capite truncando illum doceret, se secundū, quem interrogatio sua magistrum omnium fatebatur. Nra, enim poterat ignorare, quæ ignorantibus antea monstrauerat, de quo Parentem intonanter audierat. *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Ethac est fine dubio literalis expositio illius interrogationis. Subiungit vero statim Hieronym. aliam his verbis. *Quid autem dicit. Tu es qui vensurus es? bunc quoque sensum habere potest. Scio, quod ipse sis, qui collere venisti per ecclesia mundi.* Sed quia ad infros descensus sum, etiam

T 4 interro-

Greg.
Beda.

interrogo, utrum & illus ipse descendat, ut quid in terris hominibus nuntiavit, etiam inferis nuntiavit, si forte venturus es? Quam posteriorem expositionem sequutus Gregor. homilia 6. in Euangel. &c. in Ezech. & illam post priorem subiunxit Beda libr. 3. in Lucam capite 27. Tamen re vera potius est allegorica, quam literalis, ut patet tum ex illo verbo: *Qui venturus es, nam absoluere dictum, significat venturum in hunc mundum non in infernum, præsertim cum tunc Ioannes in mundo esset, & non dum ad finum Abraham descendisset: tum ex illo verbo, alium expectamus.* Planè enim loquutus est de Messia expectato à Iudeis, nam quod descensurus esset in infernum, neque omnibus erat notum, neque ita expectatum: tum denique ex responsione Christi, in qua solum ostendit se esse Christum, & per eum impleri signa Messie à Prophetis predicta: de descensu autem ad inferos nihil respondebit. Addo interrogationem illam in hoc sensu vix fuisse vtiile futuram, quia quod Christus iam venisse, verisimile est, iam tunc fuisse notum Patribus in limbo exiliis, vel per diuinam reuelationem, vel certè testimonio in storum, qui post Christum natum illuc descenderant, Simeonis, Iosephi, & aliorum, & non erat eis Ioannes dubitaret, quin descendens in limbum hoc ipsum testificari posset. Quod vero Christus descensurus esset in infernum si Ioannes antea ignorabat, cere ex illa interrogacione, & responsione addiscere non poterat. Verisimilium autem est, mysterium illud & ipsi Ioanni, & veteribus iustis fuisse ex antiquis prophetis notum. Licer enim de illo mysterio non sunt admodum frequetes, nec sine obscuritate; tamen à sapientibus prophetis, & à Ioanne, qui plusquam propheta erat, non ignorabantur.

Et propter easdem rationes mihi etiam non placet alia expositio, quam in commentariis super Matthæum adiungit Hieronymus his verbis. *Annon conueniat filio Dei, ut gustet mortem, & alium ad hec Sacramenta missurum?* Quomodo enim dubitare potuit Ioannes Christum fuisse moriturum pro hominibus, quem mundi redemptorem esse credebat? Aut quomodo suscitar poterat, an alterius mors ad hac Sacramenta perficienda futura erat sufficiens? Ad D haec in Scripturis præsertim Isaiae, clarissime erat prædictum, Messiam moriturum esse pro hominibus, quis autem existimat Ioannem, aut non legisse Isaiam, aut legendu non intellexisse? Denique veteres Patres animaduerunt, Ioannem demonstrasse Christum sub metaphora agni, ut indicaret illum per mortem fuisse offerendum in sacrificiū pro peccatis hominum. Sola ergo prima expositio vera est, & literalis, quam elegantissime confirmat Chrysost. homil. 37. in Matth. ostendens nullo modo potuisse cadere dubitationem, vel formidinem in Ioannem, qui tot, ac tantis testimonij Christum agnoverat, neque ratione villam habebat, quae sead dubitandum induceret, & hom. 38. id recte confirmat ex verbis, quibus constatiam Ioannis Christus prædicauit. *Quid existis videre? arundinem vento agitatam?* Excusat, inquit, Ioannem ostendens non ipsum esse mutatum a priori sua sententia, neque esse leuem hominem, qui huc, atque illuc iactetur, sed stabilem, atque consonantem. Nec minus eleganter Hilarius canon. 11. in Matthæ. Ioannes detenus carcere Dominum ignorat? & prophetat tantus Deum suum nescit, atque venturum ut preitor nuntiavit, consonantem ut propheta agnouit, aduenientem ut confessor veneratus est, unde tam varia, & tam abundantia eius scientia error obrepit? Sed consequens de eo Domini testimonium sentire hoc ita non sinit, neque sane credi potest. Spiritus Sancti gloriam in carcere posito defuisse. Et infra. Taliter in Ioanne exemplo non sua, sed discipulorum ignorantia consult. Et eandem expositionem habet Ambr. lib. 5. in Lucam, circa finem, Ansel. Theophil. & Euthym. in Matth. camque egregie ex plicat Rupert. libr. 9. de gloria, & honore filii homi-

Ambr. s.
Anselm.
Theophil.
Euthym.
Rupert.

Hilari.

Chrysost.

A nis in Matthæum, in principio, prius demonstrans, nihil aliud interrogasse Ioannem à Christo per Discipulos, nisi an esset verus Messias in lege promissus, ac deinde ostendens hoc fecisse Ioannem, ut iij discipuli ab ipsomet Christo audirent, & operibus eius comprobatum viderent, ipsum esse Christum. Addit denique Chrysost. dicta homil. 37. de hoc fuisse sollicitum Ioannem, cum esset in vinculis, & mortem sibi esse propinquam agnosceret? Dein timeret, ne perniciose materiam opinionia relinqueret, si discipuli maiorem se Christo putantes, nullo pacto illi coniungerentur, & ideo hoc modo Christo ipso effere curauit. Nulla ergo in fide Ioannis dubitatio, nulla in hoc eius factō culpa fuit, nullum denique scandulum passus est. Non igitur propter Ioannem dixit Christus, *Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me;* sed propter discipulos Ioannis, qui inuiditer moribus in Christum insurgebant, & ita illius operibus scandalizabantur, ut exponeat Hieronymus supradic. & ceteri Patres; Addit verò Hilarius, Christum statim subiunxit Ioannis encomium, ne existimare quisquam posset propter Ioannem illa verba dixisse. Alter ramen Epiphani, inquit dicta hæres. 42. quoniam Christus aiebat nullum esse maiorem Ioanne inter natos mulierum, idem dixisse beatum esse qui in ipso non scandalizatur, existimans Ioannem se etiam maiorem esse. Que tamen expositio aliquantulum videtur esse violenta, quia Christus nondum encomium illud de Ioanne protulerat, quando hanc edidit sententiam. Potius ergo accommodanda est hac expositio ad antiquum discipulorum Ioannis, qui affectu quadam humano cupiebant Ioannem esse maiorem, & ideo in Christo scandalizabantur, cuius opinionem & existimationem indies augeri cernebant. Qo sane modo expositio haec cum superiori coincidit.

SECTIO V.

Quæ gratis data, & singulare præ privilegia in Ioanne fuerint.

D iximus de gratia sanctificante, meritis, & innocentia sanctissimi Ioannis, & obiter fidem, & cognitionem supernaturalem eius attigimus: Ex quibus facile colligere licet, fuisse in illo omnes virtutes per se infinitas, & omnia Spiritus Sancti dona; haec enim ex natura sua gratiam sanctificantem comitantur, earumque perfectio gratia perfectioni proportionate respondet. Reliquum ergo est, ut de gratiis datis nonnulla dicamus, ac tandem singulare eius præ privilegia breuiter enumememus.

Primo igitur ex omnibus gratiis gratis datis solum videtur cerrum, fuisse in Ioanne gratiam prophetie: Pars negariu huius assertioñis ex sequentibus bus constabit, quia reliqua gratia nulla certa auctoritate ostendi possunt, quod secus est in gratia prophetie. De haec enim prædixit Zacharias Lucas primo. *Et tu puer prophetæ Altissimi vocaberis.* Et ex ipso sicut id confirmari potest, statim enim capite tertio dicit id Euangelista. *Falsum est verbum Domini super Ioannem Zacharia filium in deserto;* qui dicendi modus spiritum propheticum indicat. Vnde statim describit actum prophetandi. *Veniet senior meus;* ipse vos baptizabit in spiritu Sancto, & igne, cuius ventil abrum in manu eius, & purgabit carneam suam. Et ad eundem spiritum prophetia spectat, quod referit Ioannes capite primo. *Qui misit me baptizare in aqua,* ille mihi dixit, &c. Est ergo secundum fidem cerrum, Ioannem fuisse verè ac propriè prophetam. Quo circa, cum Christus dixit Matthæi 11. *Quid existis videre? Prophetam? Amen Matth. 11. dico vobis, & plusquam prophetam;* non ita intelligendum est, ac si affirmare voluerit Ioannem quidem esse aliquid maius prophetam, & negare esse verum prophete-

Chrysost.

Hieronymi.

Hilar.

Epiphani.

Lucas.

prophetiam, sed potius, quod utrumque affirmaverit, scilicet & esse prophetam, & aliquid amplius.

Et in hunc sensum exponunt locum illum sancti Patres.

Vnde Hieronymus dicta epistol. ad Algas. quæ 1.

Plus, inquit, quam Propheta, quod ad pruilegium prophete-

iale etiam Baptista acesit premium, ut Dominum suum

baptizare. Rursus idem Hieronym. Matthæi 11. & super-

ad Ephes. 3. Plus, inquit, quam propheta, quod quem

ali⁹ predicatoruerant ipse dicit demonstrat, ut etiam tra-

dit August. lib. 2. contra literas Petilianæ, capite 37. &

tract. 4. in Ioannem, & Hilarius can. vi. in Matth. Glo-

riam, inquit, omnem Ioannem Dominus ostendit dicens esse

eum, ultra prophetam, quia soli ipsi licet, & prophetare

Christum, & videre. Addit præterea Hieronym. ad Galat.

1. in principio, esse plus quam prophetam, Quia

B non tantum propheta, sed etiam Apostolus fuit. Quam A-

póstoli dignitatem eidem Ioanni tribuunt Chryso-

ho. 15. ex varijs in Matth. Dam. lib. 4. de fide c. 16. Cy-

ril. lib. 2. in Ioan. c. 1. Origenes to. 32. in Ioan. circa illa

verba. Amen amen dico vobis, qui recipit eum, quem ego

misererme, recipit. Qui Patres, ut Ioannem Apostolum

vovent, nituntur verbis illis Ioann. 1. Fuit homo missus

à Deo, quia Apostolus idem est quod missus. Vnde non

Ioquuntur de dignitate Apostolica propriæ sumpta,

vt ad legem Euangelicam pertinet, & includit vni-

uersalem quandam potestatem, & iurisdictionem

in vniuersum orbem; sed largè, vt significat Christi

prædicatorem, ac testem speciali modo à Deo mis-

sum. Propter quod etiam Angelus in Scriptura dictus

est, missus ad viā Domino preparandam, qua etiā appelle-

ratione, & munere superior cæteris prophetis fuit,

ut eodem loco Christus significauit. Eodem modo

interpretatur Ambros. 4. de fide capite 4. Ioannem

est plus quam prophetam, quamquam diuerfam

rationem adiungat, scilicet, quia nondum editus

prophetauit. Quam rationem habet etiam Iheronim

libr. de vita, & obitu sanctorum noui testamenti, &

Bernardus sermone de natuitate Ioannis Baptista.

Deinde Chrysostomus homilia 27. imperfecti can-

dem expositionem indicans, rationem illam magis

exaggerat his verbis. Qui prophetarum cum esset pro-

phet a prophetam facere potuit? Elias quidem vnxit & illeum

in prophetam: non tamen prophetandi gratiam illi donauit.

Iste autem in vtero matris existens diuini introitus sci-

entiam mari donauit, & os illius in verbo confessionis aper-

uit, ut cuius non videbat per personam, cognoscere dignitatem,

& infra, Statim exultans puer prophetauit non voce, sed

motu. Præter haec addi potest alia ratio ex eodem

Chrysostomi. Quia omnes Prophetæ prophetauerunt

de Christo: de illis autem non prophetauit est: ipse ipse

non solum prophetauit de Christo: sed etiam ali⁹ prophetæ

prophetauerunt de ipso. Tandem dici potest ex Chrysos-

tom. homil. 15. ex varijs in Matthæo. Quia Ioannes non

solum prophetæ fuit: sed etiam silentium prophetarum, quo-

niam sicut ipse Christus ibidem dixit. Lex, & prophe-

ta, & que ad Ioanum. Quæ ratio fundatur in altera sua

proposita, quod Ioannes non prophetauit Christum

futurum; sed præsentem monstrauit, & ideo in illo

reliqui Prophetæ filii runt. Vnde recte August. libr.

17. de Ciuitate capite 2.4. Non solum prophetæ inquit,

fuit Ioannes, qui inueniens iam inuenient Christum non qui-

dem futurum prædictum, sed tamen incognitum (scilicet de

facie) prophetica cognitione monstrauit, propter quod ipse

Dominus ait. Lex & prophetæ & que ad Ioannem. Fuit ergo

Ioannes verus prophetæ, licet omnibus dictis modis

plusquam prophetæ fuerit. Et eodem sensu accipiendu-

m est, quod de illo Christus dixit Luc. 7. Major in-

ter nos mulierum prophetæ Ioanne Baptista nemo est. Nam

his verbis aperte affirmit, vel potius supponit, eum

esse prophetam: imo & maiorem cæteris. Congruen-

tia deniq⁹ adiungi potest, quia hoc donum maximè

necessarium erat Ioanni, ut fidem, & authoritatem

testimonio suo conciliaret. prima enim conditio in

fideliter necessaria est certa rerum cognitione, quæ

A derebus diuinis, & occultis ab homine viatore ma-

ximè per prophetiam comparatur.

Solum potest contra hanc veritatē obici eiūf- Obiectio-

dem Ioannis testimonium, qui interrogatus. Prophe- tæ est respondit. Non sum. Ioann. 1. & difficultatem au-

xit interpretatio. Augustin. tract. 4. in Ioannem, di-

centis. Et non erat propheta Ioannes: maior erat, quam pro-

pheta. Vbi etiam Christi testimonium supra tracta-

tum, aliter quam nos, interpretari videtur. Quod a-

cute confirmat à simili. Nam illa interrogatio-

nes Christi. Quid existi videre, arduinem venio agit. an ho-

minem molibus vestitus fénulum reddunt negatum

ergo & illa, Quid existis videre? propheta? similem quo-

Responso. fortitur intelligentiam. Respondet primum Origen.

cum Cyrilo & Chrysostom. Orig. Teophyl. & Eu-

Euthym. loan. 1. Cyril. Chrysost. Origen.

Secundo respondet à Theophyl. Euthym. Deut. 18.

Ioan. 1. proposito. Greg. Pap. August.

Quod si loannes non esset propheta, non posset

intelligi non de quoconq⁹ propheta in communī; sed in particu-

lari de illo, quem Moyses Deuter. 18. prædixerat. Iu-

dæi enim non intelligebant illum prophetam futu-

rum esse Messiam, & ideo postquam fecerat sunt à

Ioanne, an esset Messias, Elias vñ, quem ante Messiam exspectabant, rursus interrogant, an sit insignis ille

propheta: & hoc sensu merito negauit Ioannes esse

propheta, quamvis alioqui verus esset propheta. Quam expositionem tanquam improba-

bilem reicit Iansenius capite 16. concordia, sed ex-

cessit valde, sufficiens enim erat tantorum Patrum

authoritas, vt eam faceret probabilem, & ratio, quia

(vt Euthymius inquit) illi aut vix, aut nullo modo

dubitare poterat, quin Ioannes esset Propheta, quem frequenter prophetant audierant, igitur

interrogabat aliquo singulari Propheta. Cuietiam fauet articulus Græcus, quia non propheta simi-

pliciter, sed ille propheta dicitur. Secundo respon-

deo cum Augustino (quem Gregorius sequitur ho-

milia 3. in Euang. Iudeos in communī interrogal-

se, an esset propheta, eos tamen de propheta aliquo

ex ijs, qui iam antea præcesserat, vel certè illis simili

in gratia, & munere prædicendi futura intellexisse.

Eteni sensu negauit Ioannes se esse propheta,

non quod negauerit se habere spiritum prædi-

cendi futura: sed quod negauerit hoc esse suum præ-

cipuum munus, aut se esse ordinarium prophetam,

qui quasi in obscurō, & de longinquō futura tan-

tum prædiceret, & non potius præsentem demon-

straret eum, in quem prophetæ tendebant vniuer-

sa, quo sensu dictum est, Lex & prophetæ & que ad Ioan-

nen. Et ad eundem modum intelligi recte potest,

Christum negasse Ioannem esse prophetam, quam-

quam iuxta sensum magis litteræ consonum reuera

non neget, sed affirmet potius, cum subiungat, etiam

dico vobis pli⁹ quam prophetam.

Secundò de alia gratia gratis data, quæ ad cogni-

tionem etiam pertinet, & interpretatio sermonis dicitur. Gratia in-

terpretatio, verisimile est datam esse Ioanni, siue hæc gratia terpretatio

significat speciale auxilium ad Scripturam sacram

loanni sermonis interpetrandam, siue ad scribendum, vel loquendum

more canonici scriptoris. Et quidem in priori sensu

est res facilius, & magis propria. Oportebat enim

tam insigne prophetam, Christi præconem, ac

nuntium, eo Scripturas intelligere spiritu, quo es-

senti diuinus conditæ. Et vt uno exemplo rem to-

tam exponamus, quando Ioannes de seipso inter-

pretatus est prophetam Isaia. Vox clamantis in deser-

to, fine dubio eius interpretatio infallibilem habuit

authoritatem, quia non solum ex humanis conie-

cturis: sed ex singulari Spiritus Sancti instinctu or-

ta est. Hanc ergo vocamus gratiam interpretationis

sermonum. At verò in posteriori sensu certum est,

Ioannem Baptistam non fuisse scriptorem canonici-

m, atque ita ad hoc munus non accepisse specia-

lem gratiam: tamen quia verbo multa dixit, & pro-

phetauit, quæ in Euangeliō narrantur, & canonican

authoritatem habere videntur, non tamen qualis

materia-

materialiter, ut ab Euangelista referuntur; sed etiam formaliter, prout ab ipso Ioanne sunt dicta, id est Quod hæc dicimus aliquo modo hanc gratiam participasse.

Gratia discernendi spiritus Ioanni quo modo data. Tertiò est alia gratia ad cognitionem pertinens, quæ *discernit spiritum appellatur*, quæ in uno sensu, sed in maxima sua perfectione significat diuinam quandam vim ad cognoscendas cordium cogitationes. Quo sensu probabilius existimo, Ioannem non habuisse hanc gratiam, quia qua ratione non fuit expediens ut signa, vel miracula faceret (sicut infra dicemus) eadem non oportuit, ut posset hominum cogitationes reuelare, quia hoc est unum ex maximis miraculis, & quod in Scriptura sacra ponit solet, ut maximum diuinæ omnipotentie signum. Dices, Potuit cognoscere etiam non esset alijs reuelatus. Sed contra, quia huiusmodi gratia non datur propter propriam perfectionem, sed ad utilitatem aliorum, & maxime ad confirmandam fidem quæ utilitas non obtinetur, nisi alijs de huiusmodi gratia, seu cognitione constet. Sicut in Christo Domino videntur sapientia verbis, & factis ostendisse se cognoscere aliorum corda, & cogitationes, ut hoc modo fidem sibi conciliaret, doctrinamque suam confirmaret. Sicut ergo eo tempore cetera signa Christo referuntur, & ideo Ioannes signum fecit nullum, ita de hac gratia videtur existimandum. Alio vero sensu significat hæc gratia speciale donum ad discernendos motus a bono vel malo spiritu prouenientes. Et hoc sensu non dubito quin Ioannes hanc gratiam habuerit. Maxime enim pertinet ad perfectionem spiritualis viri, & præsertim cum Ioannes fuerit publicus concionator, & docto ad quem consilij causa homines confugiebant, ut etiam ex Euangelio colligatur Luc. 3. vbi eum interrogabant Quid ergo faciemus?

Luc. 5. Quarto de gratijs pertinentibus ad sermonem non videtur dubium quin Ioannes habuerit gratiam fidei, scientiae, & sapientiae. Quoniam haec in tanto concionatore valde fuerunt necessaria. Gratiam autem, seu donum linguarum probabilius videtur non habuisse: tum quia prædicaturus non erat, nisi in regione Iudeorum: tum quia hoc etiam fuisse quoddam miraculosum signum, quod non minus homines in admirationem raperet, quam cetera miracula, ut in Apostolis experientis docuit Aet. 2. ergo nec necessarium, nec conueniens fuit hoc donum communicari Ioanni.

Aet. 2. Quinto de alijs duabus gratijs ad operationem pertinentibus expresse dicitur Ioannes 10. Quia Ioannes quidem signum fecit nullum. Vbi ponderatur sunt Euangelista verba. Non enim videtur ipse hoc affirmare, sed ex aliorum ore referre. Sic enim ait loquens de Christo Quarebant igitur eum apprehendere, & exiit de manib[us] eorum, & abiit iterum trans Jordanem in eum locum, vbi erat Ioannes baptizans primum, & mansit illic, & multi veniebant ad eum, & dicebant, quia Ioannes quidem signum fecit nullum. Ex quibus confatalios hoc afferuerunt & Euangelistam solum referre, quod illi dixerunt. Unde non videtur esse de fide, quia ipse non affirmat eos vera dixisse neque Spiritus Sancti instanti loqui potest, neque fuisse homines singularis sanctitatis: sed de media plebe, qui nondum in Christum credebant, sed illis scelerationibus & conjecturis, ad credendum excitabant. Nihilominus non videtur in dubium renocandum, quia ea sententia sit vera, & certa. Tum quia licet Euangelista id non expresse assermet, sed referat, tacite confirmat tamen. Commentorat quippe credidisse in Christum permultos, & explicat, qua ratione fuerint ad credendum permoti, conferendo scilicet facta Ioannis cum factis Christi, & verba Ioannis, quibus testimonium Christo reddiderat, cum ijs, quæ in ipso Christo essent experti. Sicut ergo mens Euangelistarum fuit, eos recte fecisse credendo, ita etiam

A tacite affirmauit prudenti, vera ratione fuisse adductos. Hoc ergo modo, & refert, & affirmat simul Ioannem signum fecisse nullum. Et ita intelligit hunc locum Chrysost. homil. 66. in Ioannem, quem Theophyl. & Euthym. imitantur, & eadem est sententia Aug. tract. 48. Ex quo ulterius addendum est, nomine signorum comprehendendi opera vtriusque gratia, sic enim ait, Nullum miraculum offendit Ioannes, non de monia fugatur, non expulit febrem, non caos illuminavit, non mortuos suscitavit, &c. Eadem est sententia aliorum expositorum, & ex ipsa voce signis constat. Vsurpat enim ad significanda extraordinaria & singularia opera, atque a deo miraculosa, quibus annumeratur sanitatum effectio, quando prius ordinem naturæ fit. Ratio autem, seu congruentia, ob quam ita diuinitus ordinatum est, redditur à D. Thom. in hac q. art. 2. ad. 2. Quia Ioannis doctrina, & operatio ad Christum ordinabatur, & ideo ut homines principaliter in Christum intenderent, & differerent inter ipsum, & Ioannem agnoscerent, expediens erat ut Ioannes miracula non faceret, sed ut vita exemplo, & Scripturæ testimonio doctrinam confirmaret suam.

Vltimo ex dictis in hac, & precedentibus Sectionibus constat, quot, & quanta fuerint priuilegia sancti Ioannis. Omnia enim reuocari possunt vel ad gratiam sanctificantem, & virtutes, quæ illam comitantur, vel ad gratias gratis datas, vel statum vitaæ actiuæ, & contemplatiuæ, vel ad ministerium, in quo est à Deo constitutus, de quibus omnibus in superioribus dictum est. Quocirca nihil hoc loco addendum superest ijs, quæ in sequenti Sectione de illius gloria, & aureolis dicemus.

S E C T I O . VI.

Quæ sit excellentia glorie S. Ioannis.

Hactenus diximus de donis, ac ministerijs gratijs, quæ in hac vita Ioannes est consequitus, reliquæ est, ut de donis gloria dicamus, quod facile erit ex precedentibus colligere, cum gloria gratia, operibusque respondeat.

Primo igitur certum est, in essentiali gloria B. Ioannis annem summum quendam gradum, & excellens annis quam præmium fuisse consequutum. Gratia enim, & merita, quibus in hac vita Ioannes inter alios excelluit, non fuenterunt in mania, vel humana tantum; sed dignissimæ coronæ, ac præmij apud Deum. Unde eleganter Bernar. dicto serm. de Excellent. S. Ioannis. Considera, inquit, mansiones regni, & vniuersum ordinem humana generationis circumvolgas, solumque Ioannem tam reverè, quam noui testamenti Patribus videbis esse præpositum, vel aquatum, & inferius in Seraphinorum ordine illum constituit.

Hic vero addendum est, gloriofam B. Ioannis aminam non statim, ac separata est à corpore, hanc gloriam fuisse consequitam. Quia (vt ex Euangelio constat) ante Christum Dominum mortuus est, quo tempore ianua regni nondum erat hominibus patet facta. Unde aequali quoque certitudine constat fuisse Ioannem eo tempore in eo loco, in quo iustorum animæ recipiebantur, eiusq[ue] instantem iam iam sui exilio terminum annuntiasset.

Hinc vero dubitatio oritur, vtrum Ioannes descendens sit ad nouum, an potius ad vetus testamentum spectare? Videtur enim ex hoc sequi pertinere ad testamentum vetus: tum quia in eo videntur distinguiri Sancti noui ac veteris testamenti, quod illi in termino viæ statim ad gloriam admisi sunt, si nullum habuissent personalem obicem: hi vero minime, do nec totius naturæ impedimentum auferretur: tum etiam, quia Ioannes mortuus est, priusquam nouum testamentum esset confirmatum, sanguine enim, & morte Christi (vt Paulus inquit) confir-

Chrysost.
Theophyl.
Euthym.
Aug. 2.

Ioan. 10.

Ioannes miracula non patravit.

Disput. XXIV.

Sect. VI. 227

Epiphanius. confirmatum est. Tum denique quia *vetus testa-*

D.Thom. mentum obseruavit, illiusque præceptis, & legibus obnoxius fuit, non autem præceptis, & legibus noui testamenti. Vnde Epiphan. lib. de vita Prophetarum, Ioannem ultimo loco ponit, indicans fusile ultimum prophetam veteris testamenti. Nihilominus

Deuter. 34. 1. Cor. 3. D.Thom. 2. 2. quæstione 174. articulo 4. ad tertium simpliciter dicit Ioannem pertinere ad nouum testamentum. Et hoc modo explicat, quomodo Ioannes potuerit esse maior propheta, quam Moyses, de quo scriptum erat Deuteronom. ultimo. Non surrexit ultra in Israël Propheta sicut Moyses. Nam hoc loco, inquit, comparatio sit cum propheta veteris: Ioannes autem ad nouum testamentum pertinet, causa ministrorum praferuntur etiam ipsi Moysi, quasi magis clare speculantes, ut habetur 2.ad Corin. 3. Quo ultimo verbo rationem huius rei indicat, quia Ioannes aperte Christum cognovit, & in eum non iam venturum, sed praesentem credidit. Quæ videtur prima, & quasi fundamentalis differentia inter Patres veteris, & noui testamenti. Deinde probabile est, Ioannem à Christo fusile baptizatum, vt D.Thom. hic artic. 6.ad. 3. existimat cum Chrysost. hom. 4. imperfecti. Quid etiam sentit Nazian.oratio.39.versus finem, dicens de Christo, Sciebat enim paulo post futurum, vt ipse Baptizam baptizaret. Baptismus autem ianua est noui testamenti. Quamobrem Isidor. lib. de vita, & morte sanctorum, Ioannem ponit inter sanctos noui testamenti. Hæc vero disceptatio videtur esse posse de modo loquendi. Quia non potest certa aliqua ratione definiri quid omnino requiratur, vt quispiam ex Sanctis ad nouum testamentum propriè pertinere dicatur. Nam si aliquis contendat necessarium esse, ut viuat in aliquo tempore post confirmationem huiusmodi testamentum per mortem Christi, non poterit (vt existimo) ab opinione sua efficaciter adduci, & idem fere erit, si quis è contrario contendat sufficere baptismum, vel fidem Messiae iam Incarnati, ut aliquis denouo testamentum esse censeatur.

D.Thom. Chrysost. Greg. Naz. Isidor. Hic vero posterior modus loquendi cum D.Thom. mihi magis probatur. Quia cum præcipua ratio veteris testamenti consistat in promissione, & expectatione Messiae, qui iam illum non expectabat, sed præsentem in tuebatur, sub ea ratione non ad vetus, sed ad nouum testamentum pertinere meritò censabitur. Confirmatur ac declaratur in Ioanne, nam D.

promissio, ac prædicatio expresse Regni celorum, propria est noui testamenti: haec autem initium habuit à Ioanne baptista: ergo ille etiam ad nouum testamentum pertinet. Posset tamen aliquis distinctione fortasse non improbabili vti. Potest enim Ioannes considerari, vel ut membrum Ecclesiæ, vel ut Propheta, & præcursor Christi. Priori modo non pertinet Ioannes ad nouum testamentum, quia non fuit propriè membrum Ecclesiæ, ut à Christo institutæ, prius enim mortuus est, quam Christus Ecclesiam suam perfectè fundaret: posteriori autem ratione meritò dicitur pertinere ad nouum testamentum, quia præsentem Christum, annuntiabat, non futurum, sicut veteres Prophetæ. Ethoc modo locutus est Diuus Thomas citato loco, & simil modo in præsenti questione, articulo primo ad primum dicit, baptismum Ioannis aliqua ratione pertinuisse ad legem Christi, quia fuit quasi Sacramentale quoddam disponens ad baptismum Christi.

Secundò dicendum est habere Ioannem in beatitudine, præter communem gloriam accidentalem, quæ ex essentiali manat, tres aureolas, Virginis, Doctoris, & Martyris: probantur singulae partes. Nam in primis Ioannem fusile perpetuò Virginem, communis est totius Ecclesiæ vox, & consensus, eumque inter virgines numerant. Ignatius epistola,

A nona ad Philadelphienses, Epiphanius hæresi 67. Ambrosius sermone. 65. Caisianus libro sexto de cœnobiorum institutis, capit. quarto. Et idem colligitur ex omnibus Patribus, qui eum Angelum appellatum esse dicunt, quod Angelicam vitam in corpore duxerit (quos supra late retulimus) sed precipue videlicet Chrysostomus homilia 10. & 38. in Matthæum. Ratio præterea ex dictis est manifesta, quia ostendimus Ioannem nunquam mortaliter peccasse: rursus ex Euangelio, & ex ijs, quæ supra de instituto, & ratione eius differimus, constat eum uxorem non duxisse, cum solitariam & eremiticam vitam egerit: ergo necesse est, ut virgo permanerit. Nam fine graui peccato, aut illicita copula virginitas à coelibe amitti non potest. Vnde reperitur Petrus Chrysologus. Merito in natu mulierum cunctis maior est hic Ioannes, qui non solum adulterio arguit: sed & licita mulierum consortia virginitatis amore calcavit, & rursus. Quid petere luxuria, nesciit statu interitum, pudicitia necem? Idem sermone 1. 27. Ioannem vocat virginatus speculum, pudicitia titulum, castitatu exemplum.

Queret vero fortasse aliquis, an Ioannes non solum virgo fuerit, sed etiam virginitatem suam Deo voto confecraverit. De hoc nihil inuenio à veteribus scriptum: satis tamen pī, & probabiliter id affirmare possumus, quoniam ab infancia se totum Deo consecravit, viamque coelibem, ac solitariam perpetuò agere decreuit, ergo verisimile est, hoc suum proprium voto firmasse: vt & immobilius est, & Deo gratius. Neque id omnino intactum Patres reliquerunt, sed indicant potius, cum dicunt Ioannem monasticam vitam egisse, ac monachorum principem fuisse, sicut antea retulimus. Ex his ergo satis constat habere Ioannem in gloria virginis aureolam. Nam si virginitatem coluit, non carebit Doctoris in propria virginum corona. Atque eadē ratione calo Ioannes probari breviter potest, habere aureolam Doctoris, quia teste Christo lucerna fuit ardens & lucens. Quibus verbis munus Doctoris, seu Euangelici predicatoris indicatur, quemadmodum Christus Apostolis dixit. Voseis Lux mundi, & sic luceat lux vestra coram hominibus Matthæi quinto. Denique ex Euangelica historia, & ex ijs, quæ in superioribus diximus de munere Ioannis satis constat, ipsum Doctoris munus obiisse.

Postremo martyrem fuisse Ioannem, atque ad eum martyris aureolam habuisse, etiam colligitur ex Euangelio, in quo legimus interfictum fuisse ab Herode, eo quod ad adulterio ab ipso reprehenderetur: calo Ioannis. Interfectus ergo est, quia testimonium perhiberet veritati, sed quod virtutis aetum exerceret, quod ad verus Martiriam martyrij satis est, vt D.Thomas ostendit.

2.2. quæstione 124. articulo quinto, vbi hoc exemplo Ioannes probat id sufficere ad rationem martyrij.

Nam in Ecclesia, inquit, beati Ioannis Baptiste martyrum celebratur, qui non pro negotiata fide, sed pro reprehensione adulterij moriem sustinuit. Quam rationem scriptit Augustinus Psalmio 140. in fine his verbis Pro lege vero Augustini ritatis, pro equalitate, pro iustitia, ideo sanctus, & ideo martyr. Et eandem appellationem illi tribuit Ambro-

sus dicto sermone 65. & ceteri Patres exponentes historiam decollationis eius, vel in concionibus de eadem re. Vnde obiter notandum est, & caendum error Iosephi libro 18. antiquitat. capite septimo di-

censit, Ioannem fusile interfictum ab Hefode, quoniam veritus est, ne tanta hominis autoritas defensionem aliquam pareret. Quæ ratio (si vera esset)

perse sola satis non esset, vt ea mors rationem martyrij haberet. Vera ergo ratio est, quam Euangeliæ protulit, quæ absque villa prorsus dubitatione ad martyrium satis fuit, vt bene confirmat Nicephorus

libro primo Historiarum capit. 19. Qui rursus ad dicit eum passum esse martyrium anno trigesimo secundo ætatis cum dimidio, quod etiam dixit Al-

gerus

Alger.
Hieronym.
Isidor.
Nicephor.

gerus libr. 2. de Euchar. capit. 7. Addunt deniq; Hieronym. Epist. 27. & Isidor. de vita, & morte Sanctorum, corpus eius apud Sebastem fuisse sepultum: & notat Hieronym. (quem Nicophorus imitatur) trum cum corpus fuisse sepulturæ traditum. Nam Herodiades (ait Nicophorus) Ioannis reprehensionem quodam modo etiam post caput resiliationem verita, coniungere, id rursus reliquo corpori iumentis, apud se remotis arbitrio in abstrusiori regia loco sepeliendum duxit.

Corpus Ioan
nis vbi sepul
tum, & quo
modo.

Canij.

Hoc vero loco offerebat sese quæstio de reliquijs, & corpore Ioannis, an credend; sine esse in terris, & quo in loco esse probabiliter existimetur, & qua rursum veneracione habenda. Sed hoc postremum communet; Ioanni cum ceteris sanctis, & disputatum in superiori tomo: de alijs vero, quæ ad historiam pertinent, legi potest Can. de S. Ioan. c. 14. & non nihil attingens inferius, cum de his, qui cum Christo surrexerunt, disputabimus.

Greg.

Hic vero adnotare non omissam, locum Gregor. libr. 9. epistol. 39. dicentis. Corpus precursoris post mortem a persecutoribus fuisse incensum, sicut (inquit) historia mortuus eius testatur. Quæ verba tu admiranda notauit Adrianus Pap. supra in Rescripto de imaginibus ad Carolum Magn. c. 23. eo quod in Euangelio legitimus, corpus Ioannis post mortem a discipulis eius sepultum esse. Marc. 6. Fieri tamen potuit, ut post illa tempora ossa Ioannis fuerint igni tradita, & hoc fuisse, memorie proditum in historia, quam Greg. allegat.

ARTICVLVS I.

Virum fuerit conueniens Ioannem Baptizare.

208.
4. d. q. 2. art.
2. 4.

D primum sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens Ioannem baptizare. Omnis enim ritus Sacramentalis ad aliquid pertinet legem. Sed Ioannes non introduxit novam legem. Ergo in conueniens fuit, quod nouum ritum baptizandi introduceret.

2. Præterea, Ioannes fuit missus a Deo in testimonium tanquam Prophetæ se undum illud Lucæ. 1. Tu puer Propheta Altissimi vocaberis. Sed Prophetæ qui fuerunt ante Christum, non introduxerunt nouum ritum sed ad obseruantiam legalium rituum inducebant, ut patet Malac. viii. Memoria legi Moysi seruisti mei. Ergo nec Ioannes nouum ritum baptizandi introducere debuit.

3. Præterea, Vbi est alicuius rei superfluitas, non est ad illud aliiquid addendum. Sed Iudei excedebant in superfluitate baptismatum, dicitur enim Marci 7. quod Pharisei, & omnes Iudei nisi crebro lauerint manus, non manducant, & aforo venientes nisi lauerint manus, non comedunt, & alia multa sunt, que tradita sunt illis seruare, baptisiata calicum, & viceorum & ornamenti, & lectorum. Ergo inconveniens fuit, quod Ioannes baptizaret.

Sed contra est authoritas Scripturae Matth. 3. vbi premissa sanctitate Ioannis subditur. Quod exhibant audeum multii, & baptizabantur in Jordane.

Habetur ex
form. 1. de
Epiphani.
tom. 10.

Respondeo dicendum, quod conueniens fuit Ioannem baptizare, propter quatuor. Primo quidem, quia aportebat Christum a Ioanne baptizari, ut baptismum conferaret, ut Augustinus dicit super Ioannem. Secundù, ut Christus manifestaretur. Vnde ipse Ioannes Baptista dicit Ioannis primo, ut manifestetur, scilicet Christus in Israël, propterea veni ego in aqua baptizans: concurrentibus enim turbis ad baptismum, annuntiabat Christum, quod quidem facilius sic factum est: quam si per singulos dis-

A currisset, ut Chrysostom. dicit super Ioan. Tertio ut suo baptismi affusus faceret homines ad baptismum Christi. Vnde in Ioan. ante medii, to. 3. Gregorius dicit in quadam homili. quod ideo Ioannes baptizauit, ut precursione sua ordinem seruans, qui nascitur. Etiam parvum Dominum nascendo præueniret, baptizando quo antemed.

que baptizaturum Dominum præueniret. Quarto, ut ad penitentiam homines inducens, homines prepararet ad dignæ suscipiendum baptismum Christi. Vnde ibidem Beda dicit, quod quantum catechumeni nondum baptizatis prodest doctrina fidei, tantum profuit baptismus Ioannis ante baptismum Christi. Quia scilicet ille predicabat penitentiam, & baptismum Christi prænuntiabat, & in cognitionem veritatis, qua mundo apparuit attrahebat: sic ministri Ecclesiæ primo erudiunt post peccata eorum redargunt, dum in baptismi Christi remissione peccatorum promittunt.

Ad primum ergo dicendum, quod baptismus Ioannis non erat per se Sacramentum: sed quasi quoddam sacramentale disponens ad baptismum Christi. Et ideo aliquatenus pertinebat ad legem Christi, non autem ad legem Moysi.

Ad secundum dicendum, quod Ioannes non solum fuit Propheta, sed plus quam Propheta, ut dicitur Matth. 11. fuit enim terminus legis, & initium Euangeli. Et ideo magis pertinebat ad eum, verbo & opere inducere homines ad legem Christi, quam ad observantiam veteris legis.

Ad tertium dicendum, quod baptismus a illa Pharisæorum erant inani, utpote ad solam munditiam carnis ordinata. Sed baptismus Ioannis ordinabatur ad munditiam spirituali, inducens enim homines ad penitentiam: ut dictum est.

Quæstio huius art. per se facilis est, & litera D. Thos. ad eadem perspicua, ut non indiget commentario, prædicta Disp. præcedenti, & ea quæ in sequenti addemus.

ARTICVLVS II.

Virum baptisimus fuerit a Deo.

B secundum sic proceditur. Videtur, quod baptisimus Ioannis non fuerit a Deo. Nihil enim Sacramentale, quod est a Deo, denatur ab homine puro, sicut baptisimus non fuit noue legi non dicitur Petri, vel Pauli, sed Sacramentum Christi. Sed ille baptisimus denominatur a Ioanne secundum illud Matthei vigesimo primo, Baptisimus Ioannis unde erat? ex calo, an ex hominibus? ergo baptisimus Ioannis non fuit a Deo.

2. Præterea, Omnis doctrina de novo a Deo procedens, aliquibus signis confirmatur, vnde & Dominus Exod. 4. dicit Moysi potestatem signa faciendo. Et Hebr. 2. dicitur, Cum fides nostra principium accepisset enarrari a Deo ab eis qui audebant, in nos confirmata est, contestante Deo signis, & portentis. Sed de Ioanne Baptista dicitur Ioan. 1. Ioanne: signum fecit nullum. Ergo videtur, quod baptisimus quo baptizavit non est a Deo.

3. Præterea, Sacramenta, quæ sunt diuinitus instituta, aliquibus sacra Scripturae preceptis continentur. Sed baptisimus Ioannis non precipit aliquo precepto sacra Scriptura. Ergo videtur, quod non fuerit a Deo.

Sed contra est quod dicitur Ioan. 1. Qui me misit baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem videris spiritum, &c.

Respondeo dicendum, quod in baptismi Ioannis duo possunt considerari, scilicet ipsum baptizandi, & effusus ba-